Centrum Sztuki
Dziecka w Poznaniu

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE

ZA ROK

2016

Centrum Sztuki Dziecka w Poznaniu

styczeń 2017

Informacje ogólne

Stan zatrudnienia w Centrum w dniach od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 roku wynosi 20 osób, w tym 3 osoby zatrudnione w niepełnym wymiarze. W kwietniu staż przygotowania zawodowego w Centrum, w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, odbywała 1 studentka UAM, natomiast w terminie październik – grudzień – troje studentów UAM.

Na strukturę Centrum składają się następujące działy:

1. Dział Sztuki i Edukacji Kulturowej - 5 osób
2. Dział Filmu, Mediów Audiowizualnych i Edukacji Medialnej - 6 osób
3. Dział Finansów i Administracji - 6 osób w tym dyrektor i zastępca dyrektora
4. Dział Relacji Publicznych - 2 osoby
5. Sekcja - Scena Wspólna - 1 osoba

Bazę lokalową instytucji stanowią pomieszczenia biurowe na terenie CK Zamek o łącznej powierzchni 492 m2 oraz 50 m2 powierzchni magazynowej na Cytadeli, dzierżawionej od Zarządu Zieleni Miejskiej.

Centrum Sztuki Dziecka dzierżawi pomieszczenia *Sceny Wspólnej* od Zespołu Szkół nr 4 na ul. Bradsteattera 1, o łącznej powierzchni 994,81 m2 (część z tych pomieszczeń jest współużytkowana ze szkołą) .

Zadania Centrum Sztuki Dziecka określa statut instytucji. Są one realizowane w różnych formach działalności artystycznej i edukacyjnej, w tym festiwali, imprez artystycznych, koncertów, ekspozycji, warsztatów twórczych, spotkań z artystami, własnych produkcji artystycznych, konkursów artystycznych, projektów specjalnych i innych.

W okresie sprawozdawczym Centrum realizowało wiele zadań statutowych, w tym wieloskładnikowy projekt Biennale Sztuki dla Dziecka, Międzynarodowy Festiwal Filmów Młodego Widza Ale Kino! oraz inne projekty w dziedzinie sztuki i edukacji kulturalnej.

Łącznie w działaniach Centrum w 2016 roku uczestniczyło przeszło **50 000 osób**: dzieci, młodzieży i dorosłych.

W dalszej części sprawozdania zawarte są informacje dotyczące realizacji zadań statutowych w 2016 roku.

Realizacja zadań statutowych

BIENNALE SZTUKI DLA DZIECKA – INSPIRACJA, TWÓRCZOŚĆ, EDUKACJA

Festiwal 21. Biennale Sztuki dla Dziecka – Do śmiechu
Konkurs kuratorski na projekty artystyczne z komponentem edukacyjnym
maj – listopad

Celem konkursu było stworzenie pakietu zawierającego spójną ofertę artystyczną z komponentem edukacyjnym, odwołującą się do komizmu, humoru i zabawy w twórczości dla dzieci i młodzieży. Oferta ta zostanie zrealizowana i zaprezentowana w czerwcu 2017, w ramach Festiwalu Biennale Sztuki dla Dziecka 2017.

Konkurs dotyczył projektów działań artystycznych dla dzieci i młodzieży młodszej w dowolnej dziedzinie sztuki. Preferowane były projekty o charakterze interdyscyplinarnym oraz interaktywnym, to znaczy postrzegające uczestnika jako aktywnego współtwórcę wydarzeń artystycznych. W opracowanym i opublikowanym regulaminie konkursu organizatorzy określali ramy finansowe, organizacyjne i czasowe, w których powinna zmieścić się realizacja zgłaszanego projektu. Nagrodą w konkursie było skierowanie projektu do realizacji, jej współfinansowanie oraz prezentacja, w ramach Festiwalu Biennale Sztuki dla Dziecka 2017.

Do konkursu zgłoszono 9 projektów, które spełniały wymogi formalne regulaminu. Ich oceny dokonała powołana przez dyrektora Centrum Sztuki Dziecka w Poznaniu, Jerzego Moszkowicza, komisja konkursowa w składzie: Hanna Gawrońska, Zbigniew Rudziński, Agata Felikszewska - Igiel, Wojciech Nowak, Tatiana Kauczor – Radom, Ewa Obrębowska oraz Jerzy Moszkowicz (przewodniczący). Po omówieniu wszystkich nadesłanych projektów komisja na wniosek Jerzego Moszkowicza postanowiła już na tym etapie wybrać zwycięski projekt. W drodze głosowania (jednogłośnie) jako laureata konkursu wskazano Teatr Lalek Guliwer z projektem *Traktat o wykradaniu owoców*. Ponadto komisja wytypowała trzy projekty, które przeszły do drugiego etapu i zostały przekazane do zaopiniowania i komentarza wskazanym przez komisję ekspertom: projekt Krzysztofa Wosik – *Łowcy uśmiechów i zaczarowana maszyna radości*; projekt Stowarzyszenia Manufaktura Epickich Produkcji – *Strasznie fajna ciemność* oraz projekt Agnieszki Cienciały – *Zabawy podwórkowe. Raz Dwa Trzy – teraz Ty!*. Opinie o tych projektach sporządzili eksperci: prof. Grzegorz Leszczyński, prof. Marcin Berdyszak, dr. Magdalena Parnasow i Anna Wotlińska. Decyzją dyrektora Centrum i zgodnie z regulaminem konkursu wszystkie trzy projekty wprowadzono na listę rezerwową laureatów konkursu, co oznacza, że mogą zostać przejęte do

realizacji na takich samych warunkach jak projekt – laureat, pod warunkiem wprowadzenia uzgodnionych zmian oraz wtedy, gdy Centrum będzie dysponowało środkami na ich realizację w ramach Festiwalu Biennale Sztuki dla Dziecka 2017. Twórcy projektu – laureata i projektów znajdujących się na liście rezerwowej wzięli udział w Mityngu Artystów i Animatorów, gdzie między innymi dokonano posumowania konkursu oraz omówiono oczekiwania organizatorów wobec projektów oczekujących na realizację.

Festiwal 21. Biennale Sztuki dla Dziecka – Do śmiechu
Obserwatorium Sztuki dla Dziecka
4 – 5 listopada

Obserwatorium buduje podstawy teoretyczne 21. Biennale Sztuki dla Dziecka poprzez warsztaty naukowe i panelowe spotkania konferencyjne. Jest miejscem spotkania naukowców z różnych dyscyplin (m.in. pedagogiki, psychologii, socjologii, antropologii kultury, kulturoznawstwa, literaturoznawstwa, teatrologii) z młodymi pracownikami nauki, młodymi krytykami i teoretykami sztuki, studentami skupionymi w kołach naukowych, a także artystami oraz wszystkimi zainteresowanymi dyskusją o sztuce dla dzieci i animacją kultury.

Celem spotkania jest między innymi poszerzenie przez uczestników wiedzy i ich przygotowanie do obserwacji różnych praktyk artystycznych przeznaczonych dla dzieci, które będą prezentowane podczas Festiwalu 21. Biennale Sztuki dla Dziecka (czerwiec 2017). Jest także miejscem integracji środowiska naukowego i innych osób zainteresowanych problematyką sztuki dla dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem młodych osób podejmujących próby refleksji krytycznej i teoretycznej nad tą dziedziną.

Opiekę naukową nad wydarzeniem sprawował prof. Grzegorz Leszczyński, kierownik Zakładu Literatury Popularnej, Dziecięcej i Młodzieżowej w Instytucie Literatury Polskiej Uniwersytetu Warszawskiego, wieloletni współpracownik Centrum Sztuki Dziecka w Poznaniu, redaktor naukowy serii *Sztuka i dziecko.* Projekt wspierał Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu - Wydział Studiów Edukacyjnych, Wydział Polonistyki i Instytut Kulturoznawstwa a także Wydział Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego.

Dwudniowe Obserwatorium składało się z dwóch części:
Część I - warsztaty twórcze i dyskusje (4 listopada). Zrealizowano 10 zajęć warsztatowych z udziałem 51 uczestników. Prowadzili je w 6 blokach tematycznych: mgr Katarzyna Marszałek (Bydgoszcz) - zajęcia integracyjne *Od (u)śmiechu wszystko się zaczyna,* prof. Roman Kubicki, dr Karolina Nowak (Poznań*) Kultura śmiechu***,** prof. Bogumiła Kaniewska, prof. Tomasz Mizerkiewicz (Poznań) *Literatura warta śmiechu, Śmiech w edukacji i terapii przez sztukę* dr hab.

Przemysław Grzybowski (Bydgoszcz), *Źródła i funkcje humoru we współczesnej dramaturgii i teatrze dla dzieci* mgr Justyna Czarnota (Warszawa), mgr Alicja Morawska-Rubczak (Opole), *Funkcje i odmiany humoru w ramach popularnej twórczości wizualnej dla dzieci: film, telewizja, komiks, multimedia* dr Tomasz Żaglewski, mgr Artur Hejna (Poznań), *Śmieszne piosenki* prof. Joanna Maleszyńska (Poznań), dr Piotr Klimek (Szczecin).

Część II – panel konferencyjny (5 listopada) zrealizowana została w trzech blokach dyskusyjnych:

Panel I: *Śmiech i radość w twórczości, terapii i edukacji*

Panel II: *Oblicza komizmu w kulturze muzycznej i wizualnej*

Panel III: *Książka i ilustracja w żywiole śmiechu*

Wygłoszono 11 komunikatów: prof. Dobrochna Ratajczakowa (Poznań), dr Cezary Marasiński (Łódź), dr hab. Przemysław Grzybowski (Bydgoszcz), mgr Janusz Byszewski (Warszawa), prof. Alicja Ungeheuer-Gołąb (Rzeszów), prof. Joanna Maleszyńska (Poznań), dr Tomasz Żaglewski (Poznań), prof. Violetta Wróblewska (Toruń), dr Weronika Kostecka (Warszawa), prof. Grzegorz Leszczyński (Warszawa), dr Anita Wincencjusz-Patyna (Wrocław).

Uczestnikom wydarzenia przedstawiono w Teatrze Animacji wyjątkowy, zabawny spektakl-koncert, ilustrujący temat Biennale, pt: *Miłość nie boli, kolano boli (czyli dzieci piszą, dorośli grają).* Wykonano piosenki, do których teksty w spontaniczny sposób stworzyły dzieci w wieku od 2 do 6 lat. Reżyseria: Artur Romański, muzyka: Piotr Klimek, dramaturgia: Malina Prześluga.

W warsztatach uczestniczyło 51 osób. W konferencji uczestniczyły 105 osoby.

Książka naukowa Dośmiechu. Komizm w sztuce dla dziecka.

Wydawnictwo z serii *Sztuka i dziecko*

Książka jest już 18-tym tomem z serii naukowych wydawnictw tworzących podstawy teoretyczne Biennale. Są one unikalnym zbiorem pozycji skupiających się na problematyce wyznaczonej każdorazowo przez inny temat tego projektu. Udział w nim naukowców z różnych dyscyplin pozwala na ogląd zagadnień sztuki dla dziecka w niezwykle szerokim zakresie i jest ważnym przyczynkiem do rozwoju zainteresowań coraz to nowego grona badaczy. Książki inspirują także młodych teoretyków, uczestników Obserwatorium Sztuki dla Dziecka, którzy przygotowują swoje eseje dotyczące festiwalowych prezentacji artystycznych Biennale. Obecność książek biennalowych we wszystkich bibliotekach uniwersyteckich w Polsce umożliwia łatwy dostęp do poszukiwaczom wiedzy o sztuce dla dzieci i popularyzację Biennale Sztuki dla Dziecka.

W najnowszym tomie przygotowanym pod redakcją naukową prof. Grzegorza Leszczyńskiego zamieszczono następujące artykuły: Dobrochna Ratajczakowa *Krótki przewodnik po labiryncie form komizmu i związanych z tym kłopotach*, Cezary Marasiński *Czy możliwa jest*

kultura bez śmiechu? Funkcja śmiechu we współczesnym paradygmacie wychowania, Przemysław Grzybowski *Bezcenna sztuka wspólnego śmiechu. Śmiech jako czynnik poprawy jakości życia, terapii i edukacji*, Janusz Byszewski *Radość tworzenia*, Alicja Ungeheuer-Gołąb *Dziecko, komizm i muzyka — trzy komponenty życia*, Joanna Maleszyńska *Śmieszne piosenki*, Tomasz Żaglewski *Humor prze-rysowany. Funkcje i odmiany humoru na przykładzie kreskówek w ramach popularnej twórczości wizualnej dla dzieci: film, telewizja, komiks, multimedia*, Violetta Wróblewska *Sztuka dla dzieci, czyli mały karnawał*, Grzegorz Leszczyński *Metamorfozy śmiechu, metamorfozy sztuki*, Weronika Kostecka *Śmiech błazeński w literaturze i kulturze popularnej dla dzieci*, Anita Wincencjusz-Patyna *Podróż z tysiącami uśmiechów. Komizm w polskiej ilustracji książkowej*.

Nakład wydawnictwa wyniósł 400 egzemplarzy.

Festiwal 21. Biennale Sztuki dla Dziecka – Do śmiechu
Mityng Artystów i Animatorów

Miting pierwszy raz został zorganizowany na 20. Biennale Sztuki dla Dziecka w 2014 roku. W 2016 spotkanie obejmowało dyskusję na temat projektów wyłonionych z konkursu kuratorskiego na projekty artystyczne z komponentem edukacyjnym, stanowiącym element całego Biennale. Miting to dwudniowe warsztatowe spotkania twórców, współtwórców projektów zakwalifikowanych do realizacji w konkursie. Celem spotkania był rozwój projektów i ich ostateczne przygotowane do fazy realizacji. Formuła spotkania obejmowała: dyskusje, wykłady, konsultacje i warsztaty. Wykłady wygłosili: o tematyce Biennale: Jerzy Moszkowicz i Grzegorz Leszczyński, o potrzebie ewaluacji: Ewelina Banaszek (Centrum Praktyk Edukacyjnych), o pozyskiwaniu środków: Andrzej Hamerski (Teatr Nowy w Poznaniu). Konsultacje prowadzili : Konrad Dworakowski, Magda Parnasow oraz pracownicy Centrum Sztuki Dziecka w Poznaniu.

W Mityngu wzięło udział 30 osób.

Scena Czytana
kwiecień – listopad

Wybrane z konkursów dramatopisarskich oraz zeszytów *Nowych Sztuk dla Dzieci i Młodzież* teksty dramatyczne autorów polskich i zagranicznych zostały zaprezentowane dzieciom, młodzieży oraz ich pedagogom i opiekunom w ramach *Sceny Czytanej* od kwietnia do listopada 2016 roku. Łącznie zrealizowano 8. edycji projektu (prezentując 6. tytułów poszczególnych tekstów dramatycznych podczas 10 spotkań z młodą publicznością). Zaprezentowane zostały następujące dramaty: *Hiro von Welt* Thilo Refferta (4 kwietnia), *Dom rozwianych złudzeń* Ingeborg von Zadow

(30 maja), *Jeremi się ogarnia. LoL* Szymona Jachimka (13 czerwca, 23 listopada), *Marvin* Marty Guśniowskiej (26 września, 22 listopada), *Johanna* Krystyny Chołoniewskiej (24 października) oraz *Kolorowa czyli biało-czerwona* Piotra Przybyły (7 listopada). Każdorazowo po prezentacjach odbywały się zajęcia warsztatowe z aktywnym udziałem zarówno dzieci i młodzieży, jak i towarzyszących im pedagogów, prowadzone przez twórców: reżyserów, literaturoznawców, dramatopisarzy, analizujących i objaśniających zawarte w tekstach treści oraz zastosowane środki artystyczne ze szczególnym uwzględnieniem humoru, a także aktorów prezentujących elementy warsztatu, z uwzględnieniem budowania postaci w oparciu o tekst dramatyczny, scenografów interpretujących przy aktywnej współpracy uczniów utwór dramatyczny pod kątem wpisanej w ten utwór przestrzeni, rekwizytu, kostiumu, barw itp. oraz reżyserów. Wszyscy prowadzący zajęcia warsztatowe artyści zwracali szczególną uwagę na wyróżniki komizmu w elementach widowiska teatralnego: w grze aktorów, w scenografii, w warstwie tekstowej. Specjalistów wspierali asystenci – studenci szkół artystycznych, dla których była to okazja praktycznego doświadczenia pracy w teatrze oraz do poznania wrażliwości i oczekiwań młodego widza. Na częściowo inscenizowane czytania zaproszono także autorów prezentowanych sztuk, aby umożliwić pierwszy kontakt i konfrontację tekstu z publicznością, a także aby tych autorów promować. W programie spotkań warsztatowych znalazł się również specjalny projekt edukacyjny adresowany do zamkniętej grupy uczniów szkół średnich, członków klubu teatralnego Klub przy Wspólnej działającego przy współprowadzonej przez Centrum Sztuki Dziecka Scenie Wspólnej. Grupa wzięła udział we wszystkich spotkaniach Sceny Czytanej, a ponadto kreatywnie uczestniczyła w przygotowaniu prezentacji wybranego tekstu pod opieką zawodowych twórców teatru (którego prezentacja przewidziana jest na kwiecień 2017 roku). Przebieg działań Sceny Czytanej zrelacjonowany został na stronie internetowej www.nowesztuki.pl oraz fanpage'u tejże.

Do prowadzenia zajęć w ramach Sceny Czytanej zaproszeni zostali: Lila Mrowińska-Lissewska (tłumaczka), dr hab. Katarzyna Podgórska-Glonti (prowadząca pracownię scenografii na Uniwersytecie Artystycznym w Poznaniu), Dorota Abbe (aktorka, reżyserka, romanistka i pedagożka), Bartłomiej Miernik (reżyser, pedagog), Ewa Obrębowska (dziennikarka, publicystka, kulturoznawczyni), Łukasz Chrzuszcz (aktor, reżyser, pedagog), Szymon Jachimek (aktor, artysta kabaretowy, satyryk, dramatopisarz), Krystyna Chołoniewska (dramatopisarka), Krzysztof Cicheński (teatrolog, reżyser) oraz aktorzy poznańskich teatrów z doświadczeniem pedagogicznym.

W Scenie Czytanej wzięło udział 465 osób.

27. Konkurs na Sztukę Teatralną dla Dzieci i Młodzieży

styczeń – czerwiec

Konkurs organizowany jest przez Centrum od roku 1986 i mobilizuje do twórczej aktywności dużą grupę autorów, zarówno młodych, debiutujących, jak i doświadczonych. Coraz większy procent konkursowych sztuk wzbogaca repertuar polskich teatrów zawodowych i amatorskich. Dramaty te, licząc tylko realizacje w teatrach profesjonalnych, miały od roku 1988 już ponad 210 premier. Niektóre teksty w formie tzw. czytań promowane są m.in. na festiwalach krajowych i zagranicznych. Wszystkie dramaty są opisane oraz skatalogowane w zbiorach Centrum Sztuki Dziecka i udostępniane zainteresowanym.

W okresie styczeń – kwiecień nadsyłane prace były rejestrowane i przekazywane jurorom. Do konkursu tegorocznego zgłoszono aż 110 tekstów. Rozstrzygnięcie konkursu nastąpiło 16 maja. Prace oceniało jury w składzie: Paweł Aigner (reżyser i pedagog), Piotr Cieplak (reżyser i nauczyciel akademicki), Tadeusz Pajdała (były kierownik literacki Teatru Animacji), Maciej Wojtyszko (pisarz, reżyser, profesor Akademii Teatralnej w Warszawie) i Zbigniew Rudziński (Centrum Sztuki Dziecka w Poznaniu). Przyznano dwie pierwsze nagrody: Marcie Guśniowskiej za sztukę *Marvin,* Szymonowi Jachimkowi za sztukę *Jeremi się ogarnia. LoL,* drugą nagrodę Beniaminowi M. Bukowskiemu za tekst *Sztuka bez babci,* trzecią nagrodę Malinie Prześludze za *Pana Lampę,* nagrodę specjalną Karolinie Jefmańskiej za sztukę *Gary Rondel* oraz dwa wyróżnienia: Karolinie Kalecie za sztukę *Torba* i Katarzynie Mazur-Lejman za sztukę *Tutu.*

Wszyscy laureaci zostali zaproszeni do udziału w kolejnym, już dwudziestym piątym, twórczym spotkaniu dramatopisarzy w Obrzycku we wrześniu br. a ich prace zostały opublikowane w 40. zeszycie *Nowych Sztuk dla Dzieci i Młodzieży*.

Nowe Sztuki dla Dzieci i Młodzieży

styczeń – grudzień

W spisie treści wydanego we wrześniu, jeszcze przed terminem warsztatów dramatopisarskich w Obrzycku, zeszytu 41. znalazło się 7 wyżej wymienionych sztuk. Egzemplarze tego zeszytu przekazano laureatom konkursu, bibliotekom oraz rozprowadzano w teatrach, szkołach i domach kultury. Część nakładu liczącego 400 egzemplarzy będzie rozprowadzana w roku 2017 i następnych. Zeszyt 41. należy do grupy najbogatszych: liczy sobie ponad 370 stron. W minionym roku dokonano również dodruku *Nowych bajek* autorstwa Maliny Prześlugi oraz *Nowych Sztuk Młodzieży dla Młodzieży*, ponieważ z powodu zainteresowania utworami z tych suplementów pierszy nakład został wyczerpany.

Łączny nakład wydanych w roku 2016 *Nowych Sztuk* wyniósł 700 egzemplarzy.

Internetowy Katalog Współczesnych Sztuk Teatralnych dla Dzieci i Młodzieży
www.nowesztuki.pl
styczeń – grudzień

Centrum Sztuki Dziecka w Poznaniu prowadzi Katalog od dziewięciu lat. Jego głównym celem jest informowanie o najciekawszych sztukach teatralnych dla młodej widowni z ostatnich 30 lat, zarówno polskich jak i zagranicznych oraz pomoc w dotarciu do poszukiwanych tekstów, ich powielanie i wysyłanie zainteresowanym. Korzystają z niego reżyserzy teatrów zawodowych, kierownicy zespołów amatorskich, nauczyciele z Polski i zagranicy. Znajduje się w nim aktualnie 553 pozycji 249 autorów, a każda z nich stanowi kartę zawierającą kilka najważniejszych danych o tekście, w tym jego streszczenie, przesłanie, wykaz postaci i lokalizację.

Zainteresowanie katalogiem od wielu lat utrzymuje się na wysokim (mimo tzw. niszowości tematyki) poziomie i nie słabnie. W ciągu miesiąca korzysta z niego średnio ok. 800 użytkowników podczas 1000 sesji (3000 odsłon).

25. Warsztaty Dramatopisarskie w Obrzycku
10 – 12 września

W programie 25. warsztatów dramatopisarskich w Obrzycku (10 - 12 września) dominowała tematyka związana z komizmem w sztuce teatru. Szczególne wrażenie na uczestnikach wywarł znakomity wykład prof. Dobrochny Ratajczak pt. *Krótki przewodnik po labiryncie form komizmu i związanych z tym kłopotach.* Temat śmiechu i radości kontynuowany był w ramach spotkania seminaryjnego pn. *Elementy komizmu w sztukach i spektaklach dla dzieci i młodzieży,* które prowadził Jerzy Moszkowicz i Zbigniew Rudziński z Centrum. Kolejna otwarta dyskusja z udziałem wszystkich uczestników poświęcona była odpowiedzi na pytanie czy w ostatnich latach na terytorium teatru dla dzieci młodzieży mamy *Dramat z dramatem na scenie?* Rozmowa koncentrowała się wokół jakości i ilości sztuk adresowanych do młodej publiczności. Jubileuszowe warsztaty rozpoczęło podsumowanie 26. edycji konkursu na sztukę teatralną, wręczenie nagród i wyróżnień laureatom, w tym także nastoletniej Oldze Cybichowskiej - aureatce konkursu na miniaturę teatralną. Jej tekst pt. *F40.1* przedstawiła młodzież z Klubu przy Wspólnej. Uroczystość zakończyła prezentacja i wręczenie *40. Zeszytu Nowych Sztuk*. W ramach obrzyckiej Sceny Czytanej znani aktorzy Teatru Nowego w Poznaniu (M. Grudziński, P. Hadyński, A. Lajborek) oraz autorka (M. Guśniowska) i juror (Paweł Aigner) zaprezentowali obszerne fragmenty pełnej humoru

i filozoficznej zadumy sztuki-laureatki pt. *Marvin*. Widownię tego wydarzenia, obok dramatopisarzy, stanowiły także dzieci i ich rodzice z miasta Obrzycko. Następnego dnia odbyło się czytane wykonanie sztuki Maliny Prześlugi pt. *Pan Lampa*, które przygotowali aktorzy scen poznańskich: Magda Dehr (Teatr Animacji), Irena Dudzińska, Malina Prześluga, Aleksander Machalica (Tetr Nowy) oraz Waldemar Raźniak z AT w Warszawie. Po obu czytaniach zorganizowano merytoryczne dyskusje, które prowadził Krzysztof Cicheński (teatrolog z UAM w Poznaniu, reżyser). W czasie obrzyckiego spotkania nie zabrakło również wielu indywidualnych rozmów-analiz autorów z jurorami na temat sztuk konkursowych. Paweł Aigner, Piotr Cieplak, Krzysztof Cicheński, Tadeusz Pajdała i Waldemar Raźniak prowadzili również ogólne warsztatowe spotkania na temat reżyserii dramatu, mówili o swoich doświadczeniach oraz oczekiwaniach wobec tekstów. W specjalnym bloku zajęć młodzież licealna z Klubu przy Wspólnej (16 osób i opiekun) pracowała z dramatopisarką Lidią Amejko oraz autorem sztuk i reżyserem Robertem Jaroszem, a także uczestniczyła we wszystkich punktach pierwszego dnia programu. Warsztaty w Obrzycku uzupełniły jeszcze spotkania *W moim teatrze, w jego repertuarze* z nowo powołanymi dyrektorami teatrów: z Andrzejem Bartnikowskim z Olsztyńskiego Teatru Lalek i Michałem Tramerem z Teatru Lalki Tęcza w Słupsku, a także autoprezentacje uczestniczących w imprezie autorów.

W warsztatach uczestniczyło łącznie 55 osób oraz grupa dzieci i dorosłych – mieszkańców Obrzycka.

Ptasie Wesele - warsztaty

23 września

Historia o Ptasim Weselu jest obecna w tradycji muzycznej całej Polski, niekiedy wplatana w bożonarodzeniowe kolędy. Znają ją także między innymi Niemcy i Czesi. Na warsztatach dzieci poznały różnorodne ptaki zamieszkujące w Polsce. Slajdy z wizerunkami tych ptaków zainspirowały dzieci do tworzenia ich portretów i masek, które ozdobiły wielkie weselne drzewo umieszczone jako scenografia koncertów.

Warsztaty prowadzili: Kaja Prusinowska: muzyk, kompozytor i pedagog, koncentrująca się na poszukiwaniach w dziedzinie muzyki folkowej i tradycyjnej, śpiewa, gra na drumli, dzwonkach; Janusz Prusinowski: skrzypek, lirnik, cymbalista, harmonista, śpiewak wykonujący ballady i pieśni religijne, kompozytor pieśni, kołysanek i muzyki teatralnej, gra na: skrzypcach, cymbałach, bałałajce, śpiewa; Piotr Piszczatowski: baraban, bębenek, taniec, basy; Michał Żak: flet drewniany, szałamaja, klarnet, ludowe instrumenty pasterskie; Gabryś Prusinowski: bębny, taniec, zabawy.

W warsztatach wzięło udział 110 osób.

Ptasie Wesele - koncerty

23 września

Muzyka tradycyjna jest niewyczerpanym źródłem energii, radości i wesela. *Ptasie Wesele* to interaktywne wydarzenie, na którym artyści zaprezentowali dzieciom zabawy i tańce ludowe o ptasich nazwach. Na dworze Króla Ptaków znalazły dla siebie miejsce ptaki śpiewające, grajkowie, tancerze, soliści i tańczący ptasi ludek. Dzieci uczestniczyły w zabawach ruchowych i wokalnych, naśladując ptasie zawołania, wchodząc w relację z wykonawcami.

Autorami i wykonawcami koncertów byli: Kaja Prusinowska, Janusz Prusinowski, Piotr Piszczatowski, Michał Żak, Gabryś Prusinowski.

W koncertach wzięło udział 190 osób.

AJDE! Wrsztaty ruchu i tańca

19 października

Półwysep Bałkański to miejsce w Europie, gdzie nadal istnieje żywy folklor. Ludzie w każdym wieku, w różnych regionach etnicznych, sięgają po ludowe instrumenty, uczą się białego śpiewu. Ale przede wszystkim tańczą. Tańce bałkańskie odznaczają się bogatą różnorodnością. Pochodzą z różnych miejsc Grecji, Bułgarii, Rumunii, Serbii, Macedonii, Albanii. Różnią się rytmem, tempem i temperamentem. Niektóre są skoczne, bardzo szybkie i dynamiczne, inne spokojne, płynne i stonowane. Mieszkańcy Bałkanów tańczą zarówno proste i stare tańce, jak i bardziej złożone, współczesne choreografie, zachowując tradycyjne kroki. Na warsztatach połączono tradycyjne, nierówne metrum tańców bałkańskich ze współczesnym tańcem i ruchem. Muzyka grana na „żywo” przez zespół Tsigunz Fanfara Avantura dodała kolorytu i energii wszystkim uczestnikom.

Prowadzenie warsztatów: Paulina Wycichowska, tancerka, solistka Polskiego Teatru Tańca w Poznaniu, choreografka, pedagog tańca współczesnego i choreologii praktycznej, realizująca warsztaty tańca współczesnego, terapii ciała i choreologii praktycznej na wszystkich poziomach zaawansowania.

W warsztatach wzięło udział 70 osób.

AJDE!- koncerty

29 listopada

Wydarzenie inspirowane muzyką bałkańską oraz legendą Nasreddina Hodży, legendarnego

filozofa z Anatolii, bohatera niezliczonych baśni i humorystycznych opowiastek. Widowisko zaprezentowało muzykę zespołu Tsigunz Fanfara Avantura, któremu zapomniana w ostatnich latach formuła orkiestry dętej posłużyła jako pretekst do realizacji własnej, oryginalnej wizji muzyki, będącą konfrontacją tradycyjnych melodii ludowych z rozwiązaniami zarezerwowanymi zwykle dla muzyki klubowej, elektronicznej, czy nowoczesnego jazzu. Ich radosne, pełne entuzjazmu, wszechogarniające muzykowanie porywa każdą publiczność, od dużych do małych. Pełne energii, radości i poczucia humoru są również miniaturowe anegdoty o Hodży. Postrzeganie świata przez tego swoistego antybohatera jest bliskie dzieciom, gdyż ma miejsce z pozycji „prostaczka", który jednak na swój sposób wszystko wie lepiej i który lubi się śmiać. W warstwie edukacyjnej widowisko niesie także poznanie instrumentarium orkiestry oraz rytmów i melodii tradycyjnych z różnych krajów: Bułgarii, Serbii, Macedonii, Grecji, Turcji i krajów arabskich.

Koncert wzbogacony został wizualizacją, przybliżającą niezwykłe pejzaże dźwiękowe tych regionów.

W koncercie wzięli udział: aktor Teatru Nowego, Radosław Elis, aktor Teatru Animacji, Igor Fijałkowski oraz .Tsigunz Fanfara Avantura. Zespół powstał w 2010 roku, a już w 2011 towarzyszył Kayah podczas koncertów z utworami Gorana Bregovica; w 2012 stanął na podium festiwalu Polskiego Radia Nowa Tradycja, w 2013 wystąpił na legendarnym festiwalu orkiestr dętych w Guczy w Serbii oraz Sziget Festival na Węgrzech, koncertował w Portugalii, Francji, Rosji, Czechach, Mołdawii, Ukrainie i Niemczech.

W koncertach wzięło udział 180 osób.

21. Biennle Sztuki dla Dziecka - promocja

Media. Nawiązano ścisłą współpracę z *Głosem Wielkopolskim* i portalem naszemiasto.pl, miesięcznikiem IKS i portalem kulturapoznan.pl, Radiem Merkury, TVP Poznań oraz wydawnictwem forum wydającym *Głos Pedagogiczn*y a także portalem onet.pl, traktując ją jako wstęp do jeszcze intensywniejszych działań związanych z festiwalową edycją Biennale. Ukazało się ponad 100 informacji o biennalowych wydarzeniach, przedsięwzięciach i ideach. Wykupiono także płatną reklamę w miesięczniku IKS i w specjalnym dodatku *Gazety Wyborczej* adresowanym do animatorów kultury, żeby zapewnić jak najszerszy oddźwięk konkursu *Do śmiechu*.

Internet. Do promocji wydarzeń 21. Biennale Sztuki dla Dziecka wykorzystano strony internetowe, którymi zarządza Centrum Sztuki Dziecka w Poznaniu: csdpoznan.pl, nowesztuki.pl, alekino.com, scenawspolna.pl, a przede wszystkim stronę biennaledladziecka.pl dedykowaną projektowi. Zależało nam bowiem na tym, żeby znakomite pakiety edukacyjne, które powstały w

ramach 20. Biennale. Informacje o wydarzeniach, a także relacje z nich ukazywały się na bieżąco na profilach związanych z Centrum Sztuki Dziecka w Poznaniu na portalach społecznościowych:

Druki, muzyka, film. Ogłoszono wewnętrzny konkurs na plakat 21. Biennale Sztuki dla Dziecka w jego wersji festiwalowej. Przygotowano także pełną identyfikację Biennale (listowniki, teczki, notesy, certyfikaty dla uczestników warsztatów, banery do internetu, reklamy, projekt strony internetowej etc.) wykorzystywaną przy promocji tegorocznych wydarzeń Biennale. Wydano folder podsumowujący wszystkie wydarzenia Biennale w 2016 r.

Zamówiono dżingle festiwalowe do wykorzystywania na stronie internetowej, portalach społecznościowych, a także do udostępnienia mediom promującym Biennale oraz film animowany . Dzięki tym działaniom powstał spójny i twórczy komplet multimedialnych materiałów do promocji Biennale. Oficjalną premierę plakatu, filmu i dżingla zaplanowano na rok festiwalowy Biennale czyli 2017.

MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL FILMÓW MŁODEGO WIDZA Ale Kino!

34. Międzynarodowy Festiwal Filmów Młodego Widza Ale Kino!

27 listopada – 4 grudnia

okres sprawozdawczy styczeń – grudzień

W fazie przygotowania Festiwalu trwały wszechstronne, intensywne prace nad realizacją wydarzenia:

- opracowano formularz zgłoszeniowy i regulamin Festiwalu, do których naniesiono poprawki mające na celu doprecyzowanie informacji i strony formalno-prawnej;
- tworzono program Festiwalu – do selekcji festiwalowej zgłoszonych zostało 3765 filmów pełno i krótkometrażowych;
- komisja selekcyjna ustaliła program Festiwalu z filmów zgłoszonych i zaproszonych;
- powstała koncepcja wydarzeń specjalnych, Forum Nauczycieli i Filmowców oraz Ale kino! Industry Pro towarzyszących Festiwalowi;
- przeprowadzono rozmowy z mecenasami, partnerami i patronami medialnymi Festiwalu, które zostały zakończone podpisaniem stosownych dokumentów potwierdzających współpracę;
- prowadzono prace mające na celu pozyskanie środków na realizację imprezy, złożono odpowiednie aplikacje między innymi do PISF, MKiDN, Program UE Kreatywna Europa komponent Media; w oparciu o zapadające decyzje instytucji wspierających Festiwal i deklaracje sponsorów, aktualizowany był budżet imprezy; nawiązano współpracę z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Polskim Instytutem Sztuki Filmowej;

- Partnerem Głównym Festiwalu został PKO Bank Polski;
- festiwal promowany był w kraju (m.in. Festiwale w Tarnowie i Gdyni) i za granicą; poza Polską Festiwal promowany był za pomocą anglojęzycznych materiałów reklamowych, między innymi na europejskich festiwalach w Berlinie, Chemnitz, Zlinie,Tokio;
- od początku maja trwały prace przy tworzeniu nowej strony www.alekino.com oraz przygotowania materiałów promocyjnych skierowanych głównie do nauczycieli;
- zwrócono się do Jana Kallwejta – polskiego ilustratora i designera o przygotowanie projektów oprawy graficznej Festiwalu;
- od września rozpoczęła się intensywna kampania w szkołach; ogłoszono ogólnopolski konkurs na jury dziecięce oraz jury młodych;
- pracownicy biura festiwalowego nawiązali kontakt z wieloma wybitnymi twórcami filmowymi z całego świata, zapraszając ich do udziału w festiwalu;
- we wrześniu odbyły się w Multikinie 51 bezpłatne seanse dla dzieci ze szkól podstawowych i gimnazjalnych; była to jednocześnie promocja konkursu na jury dziecięce;
- w październiku zostały ostatecznie zakończone prace nad przygotowaniem programu Festiwalu oraz wydarzeń towarzyszących; został rozstrzygnięty konkurs na Jury Dziecięce (spośród niemal 40 prac dzieci z całej Polski zostało wyłonionych 8 osób, które zasiadały w dwóch składach); wybrano również dwa składy Jury Młodych (wśród 10 młodych ludzi pasjonujących się kinem znaleźli się laureaci konkursu Skrytykuj, ogłoszonego przez Polski Instytut Sztuki Filmowej);
- w październiku i listopadzie odbyły się specjalne pokazy filmów w Multikinie 51 w Poznaniu, skierowane do dyrektorów i nauczycieli szkół i placówek oświatowych, którym organizatorzy Festiwalu przedstawiali program imprezy;
- w tym czasie trwały prace związane z przygotowaniem druków festiwalowych (katalog, program, zaproszenia);
- do momentu rozpoczęcia Festiwalu trwały bardzo intensywne prace w poszczególnych grupach zespołu festiwalowego.

Druga faza zadania to czas trwania Festiwalu, który odbył się w dniach 27 listopada – 4 grudnia w Poznaniu.

W programie 34. MFFMW Ale Kino! Znalazło się 128 filmów z 31 krajów świata. Odbyło się 141 wydarzeń festiwalowych, w tym 128 seansów biletowanych, 1 zamknięty i 12 wydarzeń towarzyszących. Trzydziesta czwarta edycja Ale Kino! kontynuowała zmiany wprowadzone we wcześniejszych latach wcześniej, tzn. zarówno przedpołudniowe seanse dla widzów młodszych, jak i pokazy wieczorne dla młodzieży i osób dorosłych odbywały się w Multikinie 51. Duża część programu była prezentowana w Nowym Kinie Pałacowym w Centrum Kultury Zamek.

Po raz kolejny w programie pojawiły się filmy dla „najnajmłodszych”, przeznaczone dla

dzieci od 3 lat, które oglądały je wraz z rodzicami w specjalnie zaaranżowanej przestrzeni Sceny Wspólnej Centrum Sztuki Dziecka.

Najważniejszą częścią Festiwalu jest międzynarodowy konkurs, prezentujący najciekawsze filmy powstałe w ostatnich dwóch latach. W tym roku w konkursie znalazły się **24** filmy pełnometrażowe i **52** krótkometrażowe.

Jury Międzynarodowe, w skład którego wchodzą osoby zawodowo związane z filmem, przyznało Złote Koziołki oraz nagrody Stowarzyszenia Filmowców Polskich. Jury obradowało w trzech oddzielnych składach:

- **film pełnometrażowy dla dzieci** : Alicja Jaworski-Björk (pracuje w studiu animacji PennFilm Studio w Szwecji, współreżyserowała pełnometrażową animację *Ach, ten Emil!* z 2013 roku.), Malina Prześluga (dramatopisarka, autorka książek dla dzieci), Bernd Sahling (absolwent reżyserii w Wyższej Szkole Filmowej i Telewizyjnej Babelsberg, wyreżyserował dwa nagradzane filmy pełnometrażowe dla młodej widowni – *Ślepaki*, i *Do góry nogami*).
- **film pełnometrażowy dla młodzieży**: Anna Kazejak (reżyserka filmowa i scenarzystka, wyreżyserowany przez nią film *Obietnica* miał premierę na festiwalu w Berlinie i był pokazywany na Festiwalu Ale Kino! Jest członkiem Europejskiej Akademii Filmowej), Lindsay Mackay (absolwentka kursu reżyserskiego w American Film Institute Conservatory w Los Angeles, na ubiegłorocznym Festiwalu Ale Kino! została laureatką Nagrody PKO Banku Polskiego za najlepszy debiut za sprawą filmu *Wynurzanie*), Even Thunes Jensen (dyrektor kina w Kongsbergu (Norwegia), w którym kładzie nacisk na pokazywanie wartościowych filmów i organizowanie warsztatów i seansów dla szkół).
- **film krótkometrażowy**: Agnieszka Borowa (reżyserka, scenarzystka, animatorka), Mathias de Panafieu - absolwent Szkoły Sztuk Pięknych w Poitiers we Francji, w której zajmował się animacją, ilustracją, fotografią, rzeźbą i sitodrukiem.), Hendrik Maximilian Schmitt (studiował komunikację wizualną w Szkole Sztuki i Designu w Kassel w Niemczech, jego filmy krótkometrażowe były pokazywane na ponad 100 festiwalach na całym świecie i zdobyły 25 nagród).

Jury Dziecięce reprezentowało 8 dzieci wyłonionych w ramach konkursu przeprowadzonego w całej Polsce. Oba składy (filmy pełnometrażowe i krótkometrażowe) przyznały nagrody Marcinka.

Jury Młodych, które przyznało nagrody „Marcina" również pracowało w dwóch zespołach.

Po raz czwarty obradowało na Festiwalu **Jury Nauczycieli –** powołane przez organizatorów Festiwalu i Stowarzyszenie Nowe Horyzonty Filmowej. Składało się z 5 osób, między innymi nauczycieli uczestniczących w programie Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej oraz biorących udział w innych programach edukacji filmowej w Polsce, w tym w Młodzieżowej Akademii Filmowej Multikina. Jury Nauczycieli przyznało swoją nagrodę filmowi o wyróżniających się

walorach wychowawczych lub edukacyjnych i o potencjale dystrybucyjnym w Polsce, w szczególności dla różnorodnych programów edukacji filmowej.

Jury ECFA (Europejskie Stowarzyszenie Filmów dla Dzieci/ European Children's Film Association) – po raz piąty na festiwalu obradowało Jury ECFA, które przyznało nagrodę dla najlepszego, pełnometrażowego, europejskiego filmu dla dzieci. W skład Jury wchodzili: Stina Ask Mikkelsen, Maxime Lacour oraz Jacek Rembiś.

Po raz pierwszy na festiwalu obradowało jury sieci kin studyjnych i lokalnych, które przyznało nagrodę dla filmu o największym potencjale dystrybucyjnym.

Przyznano następujące nagrody:

Werdykt Jury Międzynarodowego

- **Złote Koziołki** dla najlepszego filmu pełnometrażowego dla dzieci - *Cały nasz świat*, reż. Yoon Ga-eun, Korea Południowa 2016
- **Złote Koziołki** dla najlepszego filmu pełnometrażowego dla młodzieży - *Alias Maria*, reż. José Luis Rugeles, Kolumbia, Argentyna, Francja 2015
- **Złote Koziołki** dla najlepszego filmu krótkometrażowego dla dzieci - *Mizbrük,* reż. Daniel Duranleau, Kanada 2015
- **Złote Koziołki** dla najlepszego filmu krótkometrażowego dla młodzieży - *Totemy*, reż. Paul Jadoul, Francja, Belgia 2016
- **Wyróżnienie** Jury Międzynarodowego dla krótkometrażowego filmu dla młodzieży - *Mosty*, reż. Austėja Urbaitė, Litwa 2015

Nagroda Stowarzyszenia Filmowców Polskich dla najlepszego filmu pełnometrażowego dla dzieci wyróżniającego się walorami artystycznymi i wychowawczymi - *Pułapka*, reż. Jayaraj Rajasekharan Nair, Indie 2015

Nagroda Stowarzyszenia Filmowców Polskich dla najlepszego polskiego filmu animowanego wyróżniającego się walorami artystycznymi i wychowawczymi - *Basia i upał w zoo*, reż. Marcin Wasilewski, Polska 2016

Werdykt Jury Młodych

- **Nagroda Marcina** dla najlepszego filmu pełnometrażowego dla młodzieży - *Połowa*, reż. Çağil Nurhak Aydoğdu, Turcja 2016
- **Nagroda Marcina** dla najlepszego filmu krótkometrażowego dla młodzieży - *Moje ostatnie wakacje*, reż. Claude Demers, Kanada 2016

Werdykt Jury Dziecięcego

- **Nagroda Marcinka** dla najlepszego filmu pełnometrażowego dla dzieci *Podróż Fanny*, reż. Lola Doillon, Francja, Belgia 2016
- **Nagroda Marcinka** dla najlepszego filmu krótkometrażowego dla dzieci *Moom*, reż. Dice Tsutsumi, Robert Kondo, Japonia 2016

Werdykt Jury Nauczycieli

- **Nagroda Jury Nauczycieli** dla najlepszego filmu pełnometrażowego dla dzieci *Pułapka*, reż. Jayaraj Rajasekharan Nair, Indie 2015
- **Wyróżnienie Jury Nauczycieli -** *Nazywam się Cukinia* reż. Claude Barras, Francja, Szwajcaria 2016

Werdykt Jury ECFA (European Children's Film Association)

- *Nazywam się Cukinia* reż. Claude Barras, Francja, Szwajcaria 2016

Werdykt Jury Sieci Kin Studyjnych i Lokalnych

- **Nagroda Jury Sieci Kin Studyjnych i Lokalnych dla filmu o największym potencjale dystrybucyjnym -** *Na linii wzroku*, reż. Evi Goldbrunner, Joachim Dollhopf, Niemcy 2016

Nagrody specjalne 34. Międzynarodowego Festiwalu Filmów Młodego Widza Ale Kino! – **Platynowe Koziołki** – otrzymało w tym roku dwoje twórców.

Rockowi Demersowi za bogaty dorobek w dziedzinie dystrybucji i produkcji filmów dla dzieci, a w szczególności za wykreowanie zainicjowanego w roku 1984 cyklu filmów fabularnych *Tales for All*, realizowanych przez jego Les productions la Fête. Obrazy wchodzące w skład tej, złożonej, jak dotąd z 24 filmów serii, obejrzało wiele tysięcy dzieci na całym świecie; były nagradzane i wyróżniane na ponad 160 międzynarodowych festiwalach. Filmy Rocka Demersa stanowią przykład kina młodego widza, które jest nam szczególnie bliskie.

Jackowi Adamczakowi za całokształt twórczości, za to że pięknymi filmami wprowadza dzieci w świat subtelnej plastyki, opowiadając ciekawe i mądre historie, tak jak w swoich obrazach z serii *Baśnie i bajki* polskie lub *14 bajek z królestwa Lajlonii*, czy też wywołując emocje i wysublimowane przeżycia w filmach do muzyki klasycznej z Telewizyjnego Studia Filmów Animowanych w Poznaniu. Każdy film Adamczaka to fascynująca lekcja wychowywania estetycznego, a każdy kadr chciałoby się oprawić w ramkę i zawiesić w dziecinnym pokoju. Jacek

Adamczak debiutował, wspólnie z Maciejem Ćwiekiem, w 1989 roku filmem„.!? [*kropka, wykrzyknik, znak zapytania*]". Dzisiaj możemy śmiało powiedzieć, że to wykrzyknik, jako wyraz radości i zachwytu, można bez wątpienia połączyć z tytułem jego każdego filmu.

Po raz drugi przyznano **Nagrodę Partnera Głównego Festiwalu**, PKO Banku Polskiego, dla najlepszego debiutu reżyserskiego 34. Międzynarodowego Festiwalu Filmów Młodego Widza Ale Kino! Nagrodę **ALE DEBIUT!** za mądrą i wzbudzającą ogromne emocje historię o potrzebie miłości, opowiedzianą w zaskakującej i pełnej tajemnicy formie otrzymał Mariusz Palej za film *Za niebieskimi drzwiami*.

Organizatorzy 34. Międzynarodowego Festiwalu Filmów Młodego Widza Ale Kino! postanowili przyznać **Nagrodę Specjalną** filmowi, którego przesłanie o tym, że sztuka przynosi nadzieję i może uczynić życie piękniejszym, a nas samych lepszymi ludźmi, jest niezwykle bliskie misji Centrum Sztuki Dziecka i stanowi sens naszych wszystkich działań. Nagrodę otrzymał Michael Caton - Jones za film *Urban Hymn*.

Panorama przedstawiła interesujące, najnowsze propozycje kina światowego, które nie znalazły się w Konkursie. W tej sekcji zaprezentowano filmy zaangażowane w walkę ze społecznymi i kulturowymi uprzedzeniami, filmy zaskakujące, eksperymentujące oraz wykorzystujące tradycyjne formy, odwołujące się do kina gatunków. Panorama została podzielona na dwie grupy wiekowe: dla dzieci oraz dla młodzieży i dorosłych. Wśród filmów Panoramy znalazły się tytuły wybrane na specjalne pokazy w ramach **Mikołajowego Ale Kino!**, prezentowane 4 grudnia.

Ale Kino! najnajmłodszego widza to wyjątkowe seanse, przygotowane z myślą o bardzo małych dzieciach (od 3 lat) i ich rodzicach, którzy razem, w przytulnej przestrzeni, specjalnie przygotowanej na te pokazy, oglądają bajki odpowiednio dobrane to tej kategorii wiekowej. W atmosferę przyjaznego kina najmłodszych widzów wprowadzili animatorzy. W 2016 roku przedstawiono zestaw krótkich filmów z duńskiego studia animacji Dansk Tagnefilm, pt. *Świat według Lilii*, wyreżyserowanych przez Siri Melchior.

Po raz pierwszy na Festiwalu pojawiła się sekcja **Ale Kino! Sport** która zastąpiła Ale Kino! Z piłką.

Sąsiedzi. Trzy sąsiadujące kraje, trzy festiwale filmów dla dzieci i młodzieży. Zlín Film Festival – Mezinárodní festival filmů pro děti a mládež. Schlingel – Internationale Filmfestival für Kinder und junges Publikum. Międzynarodowy Festiwal Filmów Młodego Widza Ale Kino! Co je łączy? Wspólne przekonanie o roli filmu w życiu młodych ludzi, o tym, że jest on znakomitym, niezastąpionym środkiem poznawania świata. Że dzieci za pomocą kina mogą podróżować po całym globie, ale także lepiej poznawać najbliższe otoczenie. To właśnie dlatego każdy z tych festiwali stara się w szczególny sposób promować kino rodzime. A rodzime, bliskie, to we wspólnej

Europie także to, które powstaje u naszych najbliższych sąsiadów, partnerów. Dzięki otwartym granicom poznajemy samych siebie, dzięki kinu możemy to czynić jeszcze lepiej. Zlin, Chemnitz i Poznań dogadały się, aby zaprosić swoją publiczność na wspólny seans. Każdy zaproponował najciekawsze nowości krajowej animacji. Mali widzowie z trzech krajów zobaczyli to, co właśnie wchodziło na dziecięce ekrany w każdym z nich. I chociaż siedzieli w kinach w trzech różnych miastach, ich wzruszenia i radości były wspólne.

Kino przed półwieczem. Już po raz kolejny na Festiwalu zaprezentowano polski film, który obchodził 50. rocznicę powstania. Chociaż się trochę zestarzał, to przecież nadal cieszy i ujmuje swoim nieprzemijającym pięknem, dlatego zawsze na Ale Kino! dzieci i młodzież znajdą w repertuarze Festiwalu obrazy, które kiedyś oglądali w kinie lub telewizji ich dziadkowie i babcie. Podczas trzydziestej czwartej edycji pokazano film *Mocne uderzenie*, w reżyserii Jerzego Passendorfera.

Wielka Przygoda z Filmem. Podczas 34. Międzynarodowego Festiwalu Filmów Młodego Widza Ale Kino! miała miejsce premierowa projekcja filmów zrealizowanych w ramach projektu edukacyjno-artystycznego Wielka Przygoda z Filmem, który stanowi cykl zajęć warsztatowych dotyczących realizacji filmu i jest prowadzony w Centrum Sztuki Dziecka od 1994 roku. W dotychczasowych 22 edycjach uczestniczyło przeszło 2500 uczniów poznańskich szkół podstawowych, gimnazjów i liceów, którzy zrealizowali 120 krótkich filmów fabularnych i dokumentalnych.

Podstawowym celem projektu, a zarazem zadaniem dla uczestników, jest samodzielna realizacja, według własnego pomysłu, kilkuminutowej etiudy fabularnej lub dokumentalnej. Od kilku lat warsztaty stanowią element procesu terapeutycznego i wychowawczego. W projekcie zrealizowano filmy z dziećmi i młodzieżą głuchoniemą, niewidomą, z niepełnosprawnością ruchową i umysłową. W warsztatach uczestniczyli także podopieczni świetlic socjoterapeutycznych i stowarzyszeń pracujących z tzw. dziećmi ulicy.

Na wszystkich etapach realizacji filmu uczestnikom pomagają reżyserzy i operatorzy kamer oraz instruktorzy Centrum Sztuki Dziecka. Udział dorosłych ogranicza się do pomocy w profesjonalnej realizacji etiudy. Opieki artystycznej podjęli się m.in.: Tomasz Dettloff, Stanisław Jędryka, Jacek Filipiak, Mikołaj Haremski, Katarzyna Kasica, Krystyna Krupska-Wysocka, Stanisław Lenartowicz, Dorota Latour, Igor Mołodecki, Jerzy Moszkowicz, Krzysztof Nowak-Tyszowiecki, Michał Rosa, Wiktor Skrzynecki.

Premierowa projekcja kinowa podczas 34. Międzynarodowego Festiwalu Filmów Młodego Widza Ale Kino! w Poznaniu odbyła się z udziałem młodzieży realizującej filmy, profesjonalistów, którzy byli opiekunami grup, oraz zaproszonych gości.

Forum nauczycieli i filmowców *Śmiech w kinie – siła radości w filmowym opowiadaniu*.

Od kilku lat w ramach Festiwalu Ale Kino! odbywa się Forum nauczycieli i filmowców, które jest zawsze skoncentrowane wokół innego zagadnienia.Temat tegorocznego spotkania to *Śmiech w kinie – siła radości w filmowym opowiadaniu*. Mówienie o sprawach ważnych przez pryzmat śmiechu, radości i humoru jest zadaniem niełatwym, ale zarazem bardzo wartościowym. Wiele filmów dla dzieci i młodzieży w ten sposób podejmuje trudne tematy i nie pomijając dogłębnej refleksji, trafia do młodych odbiorców. Pogodna forma opowiadania, wzbudzanie pozytywnych emocji (nawet w niesprzyjających okolicznościach) przemawiają często znacznie mocniej do dzieci i młodzieży niż obrazy poważne i pesymistyczne. Siła śmiechu i radości ma też moc katartyczną, jest w stanie wzbudzić optymizm, nadzieję, energię do pozytywnego działania. Wesoły film, który poza salwami śmiechu ma jeszcze coś więcej do zaoferowania młodemu widzowi, może odegrać w jego życiu znaczącą rolę, zmotywować, zmienić, nauczyć czegoś ważnego. Forum to zawsze okazja do spotkania i wymiany doświadczeń dla znakomitych pedagogów i animatorów kultury, których pasją jest edukacja filmowa i medialna.

Rozważania dotyczące tegorocznego tematu Forum *Śmiech w kinie – siła radości w filmowym opowiadaniu* oparte były na strukturze refleksji filozoficznej i kulturoznawczej, obrazującej różnorodność perspektyw, w świetle których można omawiać to zagadnienie. Profesor Roman Kubicki z Instytutu Filozofii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu wygłosił wykład *Radość w kulturze. Konteksty estetyczne i etyczne*. Doktor Karolina Nowak z Katedry Socjologii i Filozofii Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu w swoim wystąpieniu zatytułowanym *ZaGadki komiczne w filmie* przybliżyła schemat efektu komizmu w opozycji do tragizmu Umberto Eco. Natomiast doktor Michał Piepiórka z Instytutu Kulturoznawstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu przedstawił wykład Śmieszy cię to? *Funkcja humoru w filmach dla dzieci i młodzieży*.

W programie znalazły się również dwa wystąpienia gości zagranicznych. O humorze w filmach dla dzieci mówiła dr Becky Parry z Uniwerystetu w Nottingham. Jaroslava Hynštová (programerka Międzynarodowego Festiwalu Filmów dla Dzieci i Młodzieży w Zlínie) przedstawiła bardzo żywiołowo najpiękniejsze czeskie dobranocki dla dzieci, mówiąc o ich niezwykłych walorach artystycznych i wpływie emanującej z nich radości na rozwój małych dzieci.

Uczestnicy Forum otrzymują również każdego roku informacje praktyczne o tym, jak korzystać z filmów w codziennej edukacji i gdzie szukać inspiracji. O projektach realizowanych w niezwykle prężnie działającej instytucji kultury opowiadał Grzegorz Antoni Cwaliński – dyrektor Ośrodka Kultury, Sportu i Biblioteki Publicznej Gminy Pruszcz Gdański w Cieplewie, koordynator programu Kino za Rogiem. Szereg informacji dotyczących edukacji filmowej przedstawiła Agata Sotomska z Filmoteki Narodowej oraz Karolina Gierdys-Majkut z Centrum Edukacji Obywatelskiej.

Warsztaty prowadzili: reżyser filmów fabularnych Jacek Filipiak oraz czeski reżyser filmów animowanych i animator Jan Tománek. Zajęcia zatytułowane *Gramatyka języka filmowego* (przygotowane i prowadzone przez Jacka Filipiaka) rozpoczynały się od intensywnej rozgrzewki ruchowo-głosowej, która stanowiła punkt wyjścia do dalszej pracy warsztatowej. Jan Tomanek zaproponował uczestnikom pracę w technice wycinanki oraz z wykorzystaniem greenboxu. Na warsztacie powstał krótki animowany teledysk. W ostatnie, piątkowe, popołudnie uczestnicy Forum przemierzali korytarze i zakamarki Centrum Kultury ZAMEK w czasie gry filmowej przygotowanej i prowadzonej przez Katarzynę Czubińską. Gra inspirowana była fragmentami filmów dla dzieci oraz komediami.

Program wykładów, prezentacji i warsztatów dopełniały seanse filmowe z programu Festiwalu Ale Kino!, spośród których zespół programowy wybiera każdego roku trzy szczególnie związane z tematem Forum. W tym roku były to następujące filmy: *Villads* (reż. Frederik Meldal Nørgaard), *Morris z Ameryki* (reż. Chad Hartigan), P*an Żaba* (reż. Anna van der Heide).

Pokazy z udziałem Społecznej Fundacji LUDZIE DLA LUDZI. Fundacja istnieje od 1989 roku. Zajmuje się szeroko rozumianymi problemami onkologicznymi, obejmującymi profilaktykę i wczesną diagnostykę nowotworów złośliwych, połączoną z promocją prozdrowotnego stylu życia, realizowaną poprzez organizację masowych badań przesiewowych, szkolenia przeznaczone dla personelu medycznego, edukację młodzieży i dorosłych, a także działalność wydawniczą. W pokazach filmów *Niech będzie teraz*, reż. Ol Parker (Wielka Brytania 2012), oraz *W zwierciadle, niejasno*, reż. Jesper W. Nielsen (Norwegia 2008), poruszających między innymi temat pogodzenia się młodych ludzi z chorobą, wzięli udział zaproszeni przez Fundację widzowie oraz dr n. med. Dariusz Godlewski.

Polish Must – Sees. Projekt realizowany od kilku lat przez Centrum Sztuki Dziecka w Poznaniu jako wydarzenie towarzyszące Festiwalowi Ale Kino! Jego celem jest promocja polskiego kina dla dzieci i młodzieży skierowana do gości Międzynarodowego Festiwalu Filmów Młodego Widza Ale Kino!

W ramach projektu jego uczestnikom zaproponowano:

1. Możliwość zapoznania się z najnowszą i archiwalną polską produkcją filmową – animowaną i aktorską, krótko- i pełnometrażową. Były to polskie filmy dla dzieci i młodzieży wyprodukowane w latach 2014 - 2016 oraz filmy dawniejsze, które znalazły się w programie Festiwalu w tych latach. Filmy odtwarzane były na 3 specjalnie stworzonych stanowiskach.
2. Informację dotyczącą realizatorów, producentów i dystrybutorów dostępnych filmów. Zapewniał ją katalog, wydany w wersji drukowanej. Katalog zawierał informacje o ponad 100 filmach.
3. Ułatwienie w zapoznaniu się z polskimi filmami znajdującymi się w programie Festiwalu poprzez opatrzenie większości z nich angielskimi napisami.

W projekcie, który cieszył się dużym zainteresowaniem uczestników Festiwalu, brali udział jego zagraniczni profesjonalni goście w liczbie około 40 osób, a także liczni polscy uczestnicy imprezy.

Warsztaty filmowe dla gimnazjalistów. Po raz piąty zorganizowano podczas Festiwalu warsztaty filmowe dla młodzieży ze szkół gimnazjalnych, które prowadzili zaproszeni na Ale Kino! reżyserzy prezentujący swoje filmy w programie festiwalowym oraz aktorzy poznańskich teatrów. Każdego dnia inna grupa młodzieży z innym artystami realizowała krótki film którego motywem przewodnim pozostawała fraza *Do śmiechu*. Efektem zajęć są cztery wyjątkowe i odmienne obrazy. Było to fantastyczne doświadczenie i przygoda zarówno dla młodych filmowców, jak i dla zaproszonych na Festiwal twórców.

Polska światłoczuła. Malowanie światłem. Pod nazwą Polska Światłoczuła kryje się projekt Doroty Kędzierzawskiej i Arthura Reinharta, którzy docierają do niewielkich, zapomnianych i niemal niewidocznych na mapach Google'a miejsc, gdzie urządzają projekcję nowego polskiego filmu, po której można spotkać się i porozmawiać z jego twórcami (reżyserem, aktorami).

Polska Światłoczuła przygotowała już po raz drugi na Festiwalu działania dla widzów, które kryją się pod hasłem: MALOWANIE ŚWIATŁEM. W specjalnym namiocie w CK Zamek przy użyciu latarek każdy mógł stworzyć świetlny obraz i zabrać go do domu, a także znaleźć na stronie: www.polskaswiatloczula.pl.

Impuls - służy podejmowaniu rozważań nad wybranym tematem, blisko związanym ze środowiskiem młodych ludzi. Jest filmowym zaczynem do rozmowy na tematy ważne i aktualne, dotyczące młodego pokolenia i jego problemów. Impuls na Festiwalu Ale Kino! to przede wszystkim pokazy filmów związanych z tematem przewodnim danej edycji, spotkania widzów i gości Festiwalu z twórcami tych filmów, a także ze specjalistami z różnych pokrewnych dziedzin. W roku 2016 tematem przewodnim był *Śmiech w kinie. Siła radości w filmowym opowiadaniu.* Impuls po raz kolejny pozwolił podjąć dyskusję o ważnych zagadnieniach współczesności i rzeczywistości ludzi młodych, wykorzystując kino jako medium prowokujące do rozmowy, umożliwiające opis i wniknięcie w głąb problemów, stawiające pytania i inspirujące odpowiedzi.

Ale Kino! Industry Pro. Po raz pierwszy na festiwalu odbył się projekt przeznaczony dla polskiego środowiska filmowego, ze szczególnym uwzględnieniem studentów szkół filmowych. Celem projektu jest wsparcie rozwoju polskiego kina dla dzieci i młodzieży poprzez:

– poszerzenie kompetencji zawodowych twórców (scenarzystów i reżyserów), producentów i dystrybutorów filmowych,

– wymianę idei i doświadczeń dotyczących realizacji filmów dla dzieci i młodzieży między profesjonalistami a studentami, którzy rozpoczynają swoją przygodę z filmem dla młodego widza,

– umożliwienie prezentacji pomysłów scenariuszowych i realizacyjnych oraz dyskusji na ich temat na forum złożonym z profesjonalistów z różnych krajów, szczególnie tych o rozwiniętym systemie produkcji filmów dla dzieci i młodzieży,

– tworzenie relacji zawodowych między uczestnikami,

– nawiązywanie i rozwój koprodukcji.

Projekt stanowił platformę zdobywania wiedzy i wymiany doświadczeń dla polskich twórców i studentów oraz ich zagranicznych, przede wszystkim europejskich, partnerów, a jednocześnie rodzaj „pasa startowego" dla przyszłych realizacji filmowych. Projekt był skierowany do ludzi z branży, jego celem jest wsparcie rozwoju polskiego kina dla dzieci i młodzieży. Widoczne są pozytywne na polskiej arenie kina dziecięcego i młodzieżowego, dlatego Centrum postanowiło czynnie wspierać ten rozwój. Do projektu zaproszono Arne Lindtnera Næssa, mistrza aktorskiego filmu dziecięcego, który poprowadził master class dla uczestników wydarzenia. W projekcie wykorzystano twórców, których filmy były prezentowane w ramach Festiwalu Ale Kino! Prowadzili oni mini master classes.

Koncert AJDE!. Wydarzenie towarzyszące festiwalowi inspirowane było muzyką bałkańską oraz legendą Nasreddina Hodży, legendarnego filozofa z Anatolii, bohatera niezliczonych baśni i humorystycznych opowiastek. Widowisko zaprezentowało muzykę zespołu Tsigunz Fanfara Avantura, któremu zapomniana w ostatnich latach formuła orkiestry dętej posłużyła jako pretekst do realizacji własnej, oryginalnej wizji muzyki, będącej konfrontacją tradycyjnych melodii ludowych z rozwiązaniami zarezerwowanymi zwykle dla muzyki klubowej, elektronicznej czy nowoczesnego jazzu. Ich radosne, pełne entuzjazmu, wszechogarniające muzykowanie porywa każdą publiczność, od dużych do małych. Pełne energii, radości i poczucia humoru były również miniaturowe anegdoty o Hodży wykonane przez poznańskich aktorów. Postrzeganie świata przez tego swoistego antybohatera jest bliskie dzieciom, gdyż ma miejsce z pozycji „prostaczka", który jednak na swój sposób wszystko wie lepiej i lubi się śmiać. W warstwie edukacyjnej widowisko niosło także poznanie instrumentarium orkiestry oraz rytmów i melodii tradycyjnych z różnych krajów: Bułgarii, Serbii, Macedonii, Grecji, Turcji i krajów arabskich. Koncert wzbogacony został wizualizacją,przybliżającą niezwykłe pejzaże dźwiękowe tych regionów.

Poznaj Poznań. Gości Festiwalu organizatorzy zaprosili na magiczny spacer po Starym Rynku, pod nazwą Esencja Poznania.

Wystawa: Warsztaty Filmuj z Gwiazdą na fotografiach. Od 27 listopada do 4 grudnia w holu głównym Centrum Kultury Zamek w Poznaniu została zaprezentowana wystawa fotografii, które dokumentowały poprzednie edycje warsztatów Filmów z Gwiazdą.

Uroczysta konferencja prasowa i ogłoszenie laureatów festiwalu. 3 grudnia w południe w Sali Renesansowej Ratusza Poznańskiego osiem składów jurorskich przedstawiło swoje werdykty

po tygodniu wytężonej pracy. Uroczyste ogłoszenie laureatów Festiwalu i wręczenie nagród przebiegło przy dźwiękach muzyki w wykonaniu Mariny Terletskiej.

Spotkania z twórcami. Tradycyjnie podczas Festiwalu odbyły się spotkania z twórcami prezentowanych filmów. Młodzi kinomani oraz ich opiekunowie wzięli udział w dyskusjach po obejrzanych filmach i mieli możliwość poznania fascynujących reżyserów, aktorów i scenarzystów. Po wybranych filmach sekcji ALE KINO! SPORT odbyły się nietypowe spotkania . Film *Polująca z orłami* (reż. Otto Bell), został ubarwiony wizytą prawdziwego sokolnika z prawdziwym drapieżnym ptakiem. *Dosięgnąć nieba* (reż. Elisabeta Bostan 1990) to obraz przedstawiający opowieść o realizacji marzeń i walce o sportowe odznaczenia. Seans został uświetniony występem gimnastyczek z KS Energetyk w Poznaniu.

Uroczyste otwarcie Festiwalu. Uroczyste otwarcie Festiwalu - 27 listopada w sali kinowej Multikino 51 w Poznaniu oficjalnie rozpoczął się 34. MFFMW Ale Kino! Podczas tej uroczystości zostały wręczone Platynowe Koziołki kanadyjskiemu producentowi Rockowi Demersowi za bogaty dorobek w dziedzinie dystrybucji i produkcji filmów dla dzieci, a w szczególności za wykreowanie zainicjowanego w 1984 roku cyklu filmów fabularnych *Tales for All*, realizowanych przez Les Productions La Fête.

Gala Festiwalu. 3 grudnia w Sali Wielkiej CK Zamek podczas uroczystości zamknięcia zaprezentowano fragmenty filmów laureatów Festiwalu. Gala została ubarwiona muzycznie przez znakomitych muzyków po dyrekcją laureata Nagrody Grammy Adama Klocka. Artyści wykonali na żywo własne aranżacje muzyki W.A. Mozarta EINE KLEINE NACHTMUSIK SERENADA G-DUR KV 525, do filmu animowanego pod tym samym tytułem, a stworzonego przez laureata Platynowych Koziołków Jacka Adamczaka. Wizualizacje przygotował Arkadiusz Nowakowski. W uroczystości wzięli udział laureaci, twórcy filmów, goście branżowi, przedstawiciele współpracujących z Festiwalem instytucji, przyjaciele Festiwalu.

Oficjalnego zamknięcia Festiwalu dokonali: Prezydent Miasta Poznania Jacek Jaśkowiak oraz przedstawiciel Partnera Głównego Festiwalu – Tomasza Frąckowiaka, Dyrektora Regionu Bankowości Detalicznej PKO Banku Polskiego w Poznaniu.

Wideo bar - dla gości festiwalowych stworzone zostały specjalne stanowiska, przy których mogli na ekranach telewizyjnych oglądać wszystkie filmy prezentowane na Festiwalu.

Częścią Festiwalu były wieczorne spotkania w specjalnie zaaranżowanym klubie festiwalowym. Po całodziennych festiwalowych zmaganiach dorośli widzowie i goście mogli odetchnąć w luźnej, klubowej atmosferze.

Widownia. Odbiorcy Festiwalu to dzieci i młodzież, goście Festiwalu i osoby akredytowane z Polski i zagranicy, pedagodzy uczestniczący w Festiwalu, przedstawiciele mediów. Jednym z istotnych elementów udanej frekwencji każdego festiwalu są ceny biletów, które często mają wpływ

na liczbę widzów. W 2016 roku dzięki wsparciu finansowemu Partnera Głównego Festiwalu – PKO Banku Polskiego utrzymano ceny biletów z roku 2016. Większość widowni stanowiły zorganizowane grupy szkolne z Poznania i okolic. Drugą co do wielkości grupą współtworzącą widownię Festiwalu była starsza młodzież i osoby dorosłe biorące udział samodzielnie w pokazach popołudniowych. Bardzo ważną grupą, której udział w Festiwalu jest coraz większy, są dzieci w wieku od 2 do 4 lat, które uczestniczyły w seansach w towarzystwie rodziców lub opiekunów. Po raz kolejny organizatorzy postanowili ułatwić dojazd na Festiwal grupom zorganizowanym z województwa wielkopolskiego. W ramach projektu Ale Autobus! szkoły, które zgłosiły chęć udziału w projekcjach, otrzymały zwrot kosztów przyjazdu na pokazy festiwalowe. W ten sposób widownia Ale Kino! powiększyła się o dużą grupę dzieci i młodzieży z całego regionu. W projekcie wzięło udział 1632 widzów z 43 szkół.

Akcja **Ale Autobus!** została zorganizowana dzięki wparciu finansowemu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego i Stowarzyszenia Artystyczno-Edukacyjnego MAGAZYN. Tegoroczny Festiwal organizatorzy uznają za sukces frekwencyjny. Liczba widzów wyniosła 20.149 osób. Ale Kino! wciąż się rozwija i staje się coraz bardziej zauważalne na mapie europejskich festiwali. Jego prestiż wciąż rośnie, co również przekłada się na liczbę widzów, którzy już mają świadomość, że wysoki poziom prezentowanych filmów to gwarancja, jaką daje Festiwal Ale Kino!

Goście. Na Festiwal Ale Kino! do Poznania przyjechało niemal 300 gości z całego świata. Najważniejszymi postaciami imprezy byli laureaci Platynowych Koziołków – Rock Demers i Jacek Adamczak. Z roku na rok wizytówką poznańskiej imprezy stają się spotkania z młodymi aktorami, którzy właśnie rozpoczynają swoją zawodową drogę. Rozmowy ukazują dzieciom realia pracy na planie filmowym z perspektywy aktora. Wśród gości Festiwalu byli również reżyserzy, scenarzyści i producenci filmów znajdujących się w programie Festiwalu.

Festiwal to również miejsce spotkań przedstawicieli międzynarodowych instytucji oraz osób z szeroko pojętej branży filmowej. W 2016 roku byli to między innymi: Michael Harbauer, Volker Petzold (International Film Festival SCHLINGEL), Dick de Jonge (Twin Film), Jaroslava Hynštová, Marketa Pasmova (Zlín Film Festival), Dorota Kędzierzawska, Arthur Reinhart (Polska Światłoczuła), Anna Grygiel i Tomasz Kapturkiewicz (Tarnowska Nagroda Filmowa). Dla gości z branży filmowej spotkania sprzyjają wymianie informacji i nawiązaniu kontaktów. W Festiwalu wzięli również udział dystrybutorzy polscy i zagraniczni, a także kupujący dla kanałów telewizyjnych.

Promocja MFFMW Ale Kino! Promocja MFFMW Ale Kino! objęła działania nastawione na odbiorców w kraju i za granicą. Poza Polską impreza promowana była podczas Berlinale oraz innych festiwali filmowych, w tym w Zlinie i w Chemnitz oraz na Tarnowskiej Nagrodzie Filmowej

i Festiwalu Filmowym w Gdyni.

Wydawnictwa festiwalowe obejmowały katalog, program, ulotki promocyjne, materiały merytoryczne dla pedagogów, zaproszenia na wszystkie wydarzenia. Najszerzej dystrybuowanym drukiem był program, który został wydany w postaci informatora z krótkimi opisami filmów oraz w postaci spisu. Już od połowy listopada rozprowadzany był przez organizatorów wraz z plakatem w szkołach, kinach, instytucjach kultury, bibliotekach, miejskich punktach informacyjnych, teatrach, centrach handlowych. W dniu rozpoczęcia imprezy goście otrzymali drukowany katalog ze szczegółowymi informacjami na temat prezentowanych filmów. Ponadto nośnikiem identyfikacji festiwalowej był zestaw gadżetów: przypinka, smycz, torba, koszulka, czapki, wlepki, breloki, cukierki-krówki, festiwalowa biżuteria.

Bardzo ważnym elementem komunikacji z odbiorcami była dwujęzyczna strona internetowa alekino.com. Przez cały rok na stronie zamieszczane były aktualności i komunikaty. Widzowie mogli znaleźć tam program, informacje o filmach i spotkaniach z twórcami, a nauczyciele i rodzice cenne podpowiedzi, jak wykorzystywać obejrzane filmy w procesie edukacyjnym i wychowawczym dzieci.

Reklama i PR. Dzięki współpracy z wieloma instytucjami i firmami reklama Festiwalu była obecna w różnych mediach: prasie, internecie, radiu, telewizji, mediach społecznościowych oraz w przestrzeni miejskiej w postaci citylightów, plakatów, bannerów wielkoformatowych, standów oraz spotów wyświetlanych na ekranach plazmowych i ledowych.

W trosce o to, aby rzetelna informacja docierała zarówno do dziennikarzy lokalnych, jak i krajowych, utrzymywano kontakty z prasą, radiem, telewizją oraz portalami internetowymi przez cały rok. Regularnie przesyłano komunikaty prasowe do ok. 300 przedstawicieli mediów.

Patronat medialny nad Festiwalem sprawowali: Trójka Polskie Radio, Newsweek Polska, TVP3 Poznań, Radio Merkury, AMS, Głos Wielkopolski, KINO, Magazyn Filmowy Pismo Stowarzyszenia Filmowców Polskich, TELEPRO Miesięcznik Branży Filmowej, IKS, Głos Pedagogiczny, Kulturapoznan.pl, eczaskultury.pl, Naszemiasto, dziecipoznan.pl, ONET.

8 listopada w sali kinowej Multikina 51 w Poznaniu odbyła się konferencja prasowa 34. Międzynarodowego Festiwalu Filmów Młodego Widza Ale Kino!, w której wzięli udział zaproszeni goście: Tomasz Frąckowiak - Dyrektor Regionu Bankowości Detalicznej PKO Banku Polskiego w Poznaniu, reprezentujący Partnera Głównego Festiwalu PKO Bank Polski, Justyna Makowska - Dyrektor Wydziału Kultury Urzędu Miasta, który reprezentował Prezydenta Miasta Poznania Jacka Jaśkowiaka, Michał Maćkowski - dyrektor regionalny Multikino SA. Podczas konferencji Jerzy Moszkowicz, dyrektor Festiwalu, zaprezentował program z podziałem na Konkurs i sekcje tematyczne, opowiedział o wybranych filmach (ze szczególnym uwzględnieniem tych, które otrzymały już nagrody na światowych festiwalach filmowych), nagrodach (w tym o nowej

nagrodzie Ale Debiut! PKO Banku Polskiego), wydarzeniach specjalnych (gale otwarcie i zamknięcia Festiwalu), podał również festiwalowe statystyki. Konferencję prowadziła Ewa Obrębowska -Piasecka – rzecznik prasowy Festiwalu. Licznie zgromadzeni dziennikarze otrzymali bardzo szczegółowe materiały prasowe, które zostały również zamieszczone na stronie internetowej alekino.com.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 roku odnotowano ponad 500 materiałów medialnych. 424 zamieszczono w przestrzeni internetowej, niemal 90 wyemitowano w radiu i telewizji, a blisko 60 w tytułach prasowych.

Telewizja. Dzięki współpracy z TVP Poznań już po raz siódmy powstało studio festiwalowe, które na bieżąco informowało mieszkańców Wielkopolski o aktualnościach, a zaproszeni goście udzielali w nim wywiadów. Zrealizowanych zostało pięć programów, każdy miał dwukrotną emisję – w paśmie popołudniowym i wieczornym, a w dniu emisji zamieszczany był na kanale YouTube Festiwalu. Zrealizowano i wyemitowano również materiał podsumowujący Festiwal.

Prasa. Współpraca promocyjno -redakcyjna z Głosem Wielkopolskim zaowocowała zapowiedziami, rozmowami, reklamami przed Festiwalem oraz codziennymi relacjami podczas trwania Ale Kino! na łamach Głosu Wielkopolskiego. Reklamy prasowe pojawiły się w miesięcznikach KINO, Magazyn Filmowy SFP, Tele Pro, IKS oraz w tygodniku Newsweek. Artykuły zapowiadające Festiwal publikowane były regularnie w lokalnym wydaniu Gazety Wyborczej i w Naszym Mieście.

Radio. Wywiady z organizatorami Festiwalu emitowane były na ogólnopolskiej antenie Polskiego Radia. W ramach działań patronackich Programu Trzeciego Polskiego Radia 27 listopada zrealizowana została specjalna dwugodzinna audycja *Zagadkowej niedzieli* Katarzyny Stoparczyk, transmitowana z Poznania, w której wzięli udział dyrektor Festiwalu oraz goście. Relacje Ryszarda Jaźwińskiego *Trójkowo filmowo* oraz *Fajny film* pojawiły się w kolejnych dniach Festiwalu. Równolegle zapowiedzi, omówienia audycji i pliki do odsłuchania każdorazowo pojawiały się na stronie internetowej polskieradio.pl. Na antenie lokalnej rozgłośni Radia Merkury od początku listopada pojawiły się zapowiedzi patronackie i wywiady oraz wyemitowano spoty festiwalowe. Informacje o Festiwalu przekazywane były również przez stacje: Radio RMF, Radio Afera, Radio Emaus, Radio Zet Gold.

Internet. W ramach patronatu medialnego na portalu onet.pl pojawiły się zapowiedzi Festiwalu, bannery w postaci gifów oraz codzienne relacje z Festiwalu. Festiwal był promowany również na stronach internetowych wielu partnerów: Multikina 51, PISFu, CK Zamek, kulturapoznan.pl, miastodzieci.pl, edukacja.net. Spot Festiwalu był emitowany jako reklama na YouTubeoraz na portalu poznan.gazeta.pl. Zapowiedzi festiwalowe pojawiały się w newsletterach

Centrum Sztuki Dziecka, miastodzieci.pl, czasdzieci.pl, dziecipoznan.pl. Informacje pojawiły się m.in. na najważniejszych portalach filmowych: www.portalfilmowy.pl, www.cinema.pl, www.stopklatka.pl, www.filmweb.pl; portalach kulturalnych: www.kulturaonline.pl, www.culture.pl, www.news.o.pl, www.pokulture.pl, www.kulturownia.pl, www.city.pl; oraz w serwisach: www.film.interia.pl, www.film.onet.pl, www.film.wp.pl, www.pap.pl, www.wiadomosci.gazeta.pl, www.wyborcza.pl, www.tvp.pl, www.tvp.info, www.wiadomosci.onet.pl, www.wiadomosci24.pl, www.polskatimes.pl, www.rmfclassic.pl, www.polskieradio.pl, a także w serwisach parentingowych i lokalnych.

Social Media. Około 100 młodych ludzi (ambasadorów festiwalu) aktywnie promowało festiwal na swoich prywatnych profilach (fb, instagram, i snapchat) oraz w grupie Alekiniki na fb (grupa liczy 1058 członków).

Outdoor. Citylighty wizerunkowe Festiwalu eksponowane były dzięki współpracy z firmą AMS oraz Biurem Promocji Urzędu Miasta Poznania. W Poznaniu kampania trwała od 1 listopada i w sumie ukazało się 110 citylightów.. Reklama zewnętrzna dotarła również do Warszawy. Dystrybucja plakatów objęła biblioteki, Urząd Miasta Poznania, Centrum Informacji Miejskiej, szkoły, przedszkola, ośrodki kultury, kawiarnie, kluby – łącznie około 200 miejsc.

Wśród elementów wielkoformatowych znalazły się: banner i festiwalowe flagi nad wejściem do Multikina 51 oraz na CK Zamek. Cała główna ulica Poznania pomiędzy dwoma obiektami kinowymi została udekorowana festiwalowymi flagami. Spoty festiwalowe były emitowane w sieci kin Multikino niemal w całej Polsce od połowy listopada przed wybranymi seansami oraz na ekranach plazmowych Multikina i CK Zamek. Ale Kino! było widoczne w niemal całym Poznaniu, także dzięki wspaniałej flocie samochodowej Volkswagen poznań udekorowanej w festiwalowe barwy oraz specjalnemu Ale Autobusowi!, który dowoził najmłodszych widzów z najbardziej odległych zakątków miasta na festiwalowe seanse.

Festiwal kontynuował współpracę ze studentami piątego roku Katedry Filmu, Telewizji i Nowych Mediów Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, której efektem było wydawnictwo festiwalowe Ale Biuletyn! Wydano 3 numery biuletynu w liczbie 550 egzemplarzy. Ponadto studenci umieszczali swoje autorskie materiały w postaci reportaży, wywiadów, materiałów filmowych i fotograficznych na stronie www.filmoznawstwo.com oraz na kanale YouTube.

Promocyjne wydarzenia specjalne. Seanse filmowe - we wrześniu organizatorzy zaprosili dzieci i młodzież z poznańskich szkół podstawowych i gimnazjalnych na specjalne seanse promujące Ale Kino! i jednocześnie zachęcające do udziału w konkursie na jury dziecięce Festiwalu. Specjalnie dla dyrektorów oraz pedagogów szkół i placówek oświatowych w październiku i listopadzie przygotowano specjalne pokazy filmowe połączone z prezentacją

programu 34. Międzynarodowego Festiwalu Filmów Młodego Widza Ale Kino!

Działania ambientowe. Organizatorzy Festiwalu wspólnie z Partnerem Głównym PKO Bankiem Polskim zorganizowali działania interaktywne umilające najmłodszym widzom oczekiwanie na seanse filmowe z udziałem sympatycznych maskotek Żyrafy Lokatki oraz Pancernika Hatetepesa, bohaterów Szkolnych Kas Oszczędności PKO Banku Polskiego.

Z Festiwalem współpracowali także: Samorząd Województwa Wielkopolskiego, Stowarzyszenie Artystyczno – Edukacyjne Magazyn, Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej, Stowarzyszenie Filmowców Polskich, Fundacja Społeczna Ludzie dla Ludzi, Ferment Kolektiv, firma Sabserwis, hotel Novotel, hotel Rzymski, Klubokawiarnia Meskalina, Bilety24, Legalna Kultura.

Festiwal zrealizowano z udziałem środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej.

Festiwal należy do Koalicji dla Edukacji Filmowej.

Od 5 grudnia 2016 do 31 stycznia 2017 roku trwał okres rozliczeniowy i podsumowujący Festiwal. W tym czasie dokonano archiwizacji wszystkich wydawnictw festiwalowych oraz materiałów filmowych. Zrealizowano reportaż podsumowujący 34. edycję Ale Kino!, wysłano nagrody do wszystkich laureatów, którzy nie mogli uczestniczyć w uroczystości ich rozdania oraz podziękowania dla reżyserów, producentów, dystrybutorów filmów prezentowanych na festiwalu. Dokonano podsumowań finansowych oraz przygotowano raporty końcowe zgodnie z zawartymi umowami.

W festiwalu uczestniczyło 20.149 widzów oraz niemal 300 gości.

9. Międzynarodowy Festiwal Filmów Animowanych
Animator dla dzieci
8 – 16 lipca 2016

W ramach ***9. Międzynarodowego Festiwalu Filmów Animowanych ANIMATOR***, odbyły się pokazy dla najmłodszych pod nazwą ***Animator dla dzieci***, którego organizatorem jest Centrum Sztuki Dziecka w Poznaniu. Dziecięca część Festiwalu obejmowała min. Nowości ze Świata, czyli wybór najnowszych, wybitnych pełnometrażowych filmów animowanych dla młodych widzów, retrospektywę krótkometrażowych filmów animowanych Zenona Wasilewskiego, Bajki dla najmłodszych, seans Mistrzowie Animatorów Jutra - pokaz filmów animatorów prowadzących warsztaty Animator Jutra, wydarzenia specjalne oraz warsztaty filmu animowanego – ***Animator Jutra.***

Animator dla dzieci upowszechnia dokonania światowej i polskiej kinematografii,

zapoznaje najmłodszych widzów z najważniejszymi twórcami filmu animowanego i ich dziełami oraz z najnowszymi produkcjami. Warsztaty z kolei są przykładem nowoczesnych metod edukacji multimedialnej młodych. Poprzez wykorzystanie prostych technik (rysowanie, malowanie, wycinanki), a następnie ich obróbkę wizualną dzieci poznają wszystkie etapy powstawania filmu animowanego. To żmudna, ale fascynująca praca-zabawa, które pozwala młodym twórcom nieco inaczej spojrzeć na oglądane później filmy animowane.

Pokazy filmowe, wydarzenie specjalne oraz warsztaty odbywały się w CK Zamek oraz na Scenie Wspólnej Centrum Sztuki Dziecka.

Wydarzenia były skierowane do dzieci od 3 - 12 roku życia. **Łączne w warsztatach i seansach wzięło udział 3026 osób.**

7. Festiwal Filmów Młodego Widza Wędrujące Ale Kino!

23 września – 20 grudnia

Z myślą o dzieciach i młodzieży z małych ośrodków, Międzynarodowy Festiwal Filmów Młodego Widza Ale kino! powołał do życia w 2010 roku stowarzyszony projekt pod nazwą ***Festiwal Filmów Młodego Widza Wędrujące Ale Kino!*** Jest to przewoźna wersja Festiwalu, mogąca podróżować do różnych miejsc w całym kraju, tam, gdzie dzieci na co dzień nie obcują z kinem.

Festiwal Filmów Młodego Widza Wędrujące Ale Kino!, podobnie jak „macierzysty" Festiwal w Poznaniu pokazuje filmy dla dzieci i młodzieży nieznane dotąd szerokiej widowni, o wybitnych walorach merytorycznych, edukacyjnych i artystycznych, niepodlegające rynkowym schematom. Są wśród nich produkcje rodzime, europejskie, a także pochodzące z innych krajów świata, również i tych rzadko reprezentowanych na polskich ekranach. Festiwalowy repertuar składa się z filmów traktujących młodego widza, bez względu czy ma zaledwie kilka, czy kilkanaście lat, jako partnera w prowadzonym za pośrednictwem ekranu dialogu.

Wędrujące Ale Kino! to festiwal filmowy dla dzieci i młodych ludzi, pragnących dobrego kina i mających do niego prawo. Ze względu na miejsce zamieszkania są wykluczeni z udziału w wielkich imprezach i nie mogą zobaczyć pokazywanych tam filmów, nieobecnych w repertuarze kin i programie telewizyjnym.

W tym roku festiwal odwiedził dziesięć miejscowości w różnych rejonach Polski. Podczas festiwalu zostało zaprezentowanych 8 filmów krótkometrażowych i sześć pełnometrażowych, które obejrzało łącznie około 9 tysięcy widzów. Projekcje odbywały się w salach lokalnych kin oraz pomieszczeniach specjalnie zaaranżowanych do pokazów – np. domach kultury.

Harmonogram 7. Festiwalu Filmów Młodego Widza Wędrujące Ale Kino! wyglądał

następująco:

15-17.09 – Teremiski, Białowieża

19-21.09 - Gołdap

22-24.09 – Lipno

26-28.09- Cieplewo

26-28.09 – Szczaniec

3-5.10 – Czarnków

10-12.10 – Zbąszyń

17-19.10 – Chełmek

20-22.10 – Pacanów

24-26.10. Rydułtowy

Festiwal został zrealizowany we współpracy z: Szczanieckim Ośrodkiem Kultury, Fundacją Edukacyjną Jacka Kuronia w Warszawie prowadzącą Uniwersytet Powszechny i Teatr w Stodole w Teremiskach, Domem Kultury w Gołdapi, Europejskim Centrum Bajki im. Koziołka Matołka, Fundacją „Gębiczyn", Rydułtowskim Centrum Kultury „FENIKS", Ośrodkiem Kultury, Sportu i Biblioteką Publiczną Gminy Pruszcz Gdański z siedzibą w Cieplewie, Miejskim Centrum Kulturalnym w Lipnie, Szczanieckim Ośrodkiem Kultury, Zbąszyńskim Centrum Kultury oraz Miejskim Ośrodkiem Kultury, Sportu i Rekreacji w Chełmku. Współorganizatorem Festiwalu i jednocześnie jego producentem wykonawczym była Pracownia Ferment Kolektiv.

Nagrodę Główną Festiwalu, **Grand Prix Wędrujące Koziołeczki** wyłonioną poprzez głosowanie jury, otrzymał holenderski film: Niesamowity pan Wiplala, reżyseria Tim Oloiehoek.. **Wielką Nagrodę Publiczności**, wyłonioną spośród głosowania niemal 9 tysięcy widzów festiwalu, zdobył film: Kacper i Emma na safari, reżyseria Arne Lindtner Næss.

Wędrujące Ale Kino! to nie tylko seanse filmowe. To również wiele ciekawych wydarzeń towarzyszących. Niektórzy młodzi amatorzy kina mieli okazję sami stać się twórcami filmowymi. Uczestnicy warsztatów reportersko-filmowych mają na swoim koncie rozwiązanie kilku regionalnych zagadek. Pod okiem Magdy Stroszejn, Macieja Bronikowskiego, Radosława Salamończyka i Bartosza Zarzyckiego rozwikłali na przykład tajemnicę zjawy Poli Negri, odnaleźli zagubiony skarb z czasów Napoleona, sprawdzili, czym grozi zaglądanie do starych porzuconych pamiętników. Ale, co najważniejsze – uwiecznili to wszystko za pomocą kamer! Ich młodsi koledzy z warsztatów animacji osiągnęli mistrzostwo szczególnie w filmach science-fiction. Specjalnością początkujących filmowców stały się efekty specjalne – głównie wybuchy! Mimo wspólnych fascynacji młodych talentów, animatorzy prowadzący warsztaty – Bartosz Zarzycki, Maciej Fechner, Krzysztof Dublański i Dorota Skupniewicz za każdym razem byli zaskoczeni owocami

pracy. Podczas Festiwalu powstało aż piętnaście pięknych animacji i dziesięć filmów żywego planu.

Uczestnicy festiwalu Wędrujące Ale Kino! mogli wziąć udział w Ogólnopolskim Konkursie na Jury Dziecięce Ale Kino! Najlepsi w nagrodę pojadą w charakterze jurorów na 34. Międzynarodowy Festiwal Filmów Młodego Widza Ale Kino!, który odbędzie się w dniach 27 listopada – 4 grudnia 2016 w Poznaniu.

Mecenasem Festiwalu był Polski Instytut Sztuki Filmowej oraz Miasto Poznań.

Patronat medialny nad Festiwalem objęli między innymi: Polskie Radio Trójka, Gaga, Miasto Dzieci.pl i Qlturka.pl.

Działania reklamowe związane z Festiwalem były przez cały czas trwania projektu wspierane działaniami public relations. Aktualne informacje prasowe były wysyłane do mediów ogólnopolskich oraz mediów lokalnych m.in. „Gazeta Wyborcza" (oddziały lokalne), „PolskaThe Times" (oddziały lokalne), Polskiej Agencji Prasowej, „Głos Wielkopolski", „Nasze Miasto", „Newsweek", Onet.pl, Wirtualnej Polski.pl, codzienny poznań.pl, do telewizji regionalnej WTK, TVP, Filmweb.pl, Dwutygodnik.com.

Promocja Festiwalu przebiegała dwutorowo: informowano opinię publiczną za pośrednictwem mediów o imprezie oraz prowadzono kampanię informacyjną bezpośredniow szkołach na terenie miejscowości, w których odbywał się projekt. Promocja 7. Festiwalu Filmów Młodego Widza Wędrujące Ale Kino! odbywała się poprzez realizację działań reklamowych oraz działań public relations. Festiwal był obecny w ogólnopolskich mediach branżowych oraz mediach lokalnych, które z żywym zainteresowaniem śledziły przebieg festiwalu w określonych lokalizacjach.

Widownię Wędrującego Ale Kino! stanowiły głównie grupy zorganizowane, przybyłe na seanse filmowe ze szkół i placówek oświatowych znajdujących się na terenie danej miejscowości, ale także z okolicznych wiosek i gmin. Ponieważ naszym celem było również dotarcie do widzów indywidualnych, dlatego podczas festiwalu prezentowaliśmy seanse również w godzinach popołudniowych, dając tym samym możliwość udziału w nich między innymi dzieciom wraz z rodzicami. **Podczas ostatniej edycji liczba widzów wyniosła niemal 9000 osób.**

PROJEKTY ARTYSTYCZNE I EDUKACYJNE

Scena Wspólna w Poznaniu

styczeń – grudzień

Scena Wspólna to inicjatywa zrealizowana przy współpracy Centrum Sztuki Dziecka w Poznaniu z Zespołem Szkół nr 4 w Poznaniu. Nowoczesna, wielofunkcyjna przestrzeń, którą od

otwarcia 17 września 2013 r., wypełniają przede wszystkim spektakle teatralne dla dzieci i młodzieży, ale także koncerty, projekcje filmowe, czytania, dyskusje, wystawy, konferencje, warsztaty twórcze.

W okresie sprawozdawczym Centrum Sztuki Dziecka na Scenie Wspólnej przeprowadziło:

- wydarzenia w ramach *Sztuka Szuka Malucha* (Small Size Days Poznań) **– 7 wydarzeń w dniu 30.01.2016**
- spektakl gościnny *Gęś, Śmierć i tulipan* (Teatr Baj z Warszawy) – **3 wydarzenia w dniach 5-6 lutego 2016**
- spektakl gościnny *SAM, czyli przygotowanie do życia w rodzinie* (Wrocławskiego Teatru Lalek) – **2 wydarzenia w dniach 20-21 marca 2016**
- wernisaż i wystawa książki artystycznej w ramach *15. Międzynarodowych Warsztatów Niepokoju Twórczego Kieszeń Vincenta* **– 4 wydarzenia w dniach 9-12 maja 2016**
- warsztaty dla dorosłych, nauczycieli, studentów, animatorów w ramach *15. Międzynarodowych Warsztatów Niepokoju Twórczego Kieszeń Vincenta – FORUM* – **3 wydarzenia w dniach 10-12.05.2016**
- koncert produkcji Centrum *Muzykobranie* (Rodzinna Kapela Hałasów) wydarzenia w ramach *21. Biennale Sztuki dla Dziecka* 2016 – **2 wydarzenia w dniu 7 czerwca 2016**
- wydarzenia w ramach *Sztuka Szuka Malucha* – **83 wydarzenia w dniach 28.06-3.07.2016**
- pokazy filmowe w ramach *Animatora dla dzieci* (pokazy filmowe *KIWI I STRIT*) – **6 wydarzeń w dniach 8-9.07.2016**
- wydarzenia w ramach *Sztuka Szuka Malucha na koniec lata* – **5 wydarzeń w dniach 27-28.08.2016**
- wydarzenia w ramach ***Raz, dwa, trzy: Przyjdź i Ty! Urodziny na Wspólnej*** **(Trzy lata Centrum Sztuki Dziecka na Scenie Wspólnej);** w tym spektakl gościnny z Teatru Lalki i Aktora z Wałbrzycha *Dobrze, że jesteś* oraz recital autorski Oksany Hamerskiej i Jacka Skowrońskiego *Kołomyja*; **- 13 wydarzeń w dniach 16-19.09.2016**
- koncert i warsztaty *Ptasie Wesele* w wykonaniu Muzycznego Teatrzyku Słuchaj Uchem rodziny Prusinowskich – **4 wydarzenia w dniu 23.09.2016**
- warsztaty ruchu i tańca AJDE! w wykonaniu Pauliny Wycichowskiej i zespołu Tsigunz Fanfara Avantura – **2 wydarzenia w dniu 19.10.2016**
- warsztaty w ramach projektu *Na straży wyobraźni* – **1 wydarzenie w dniu 21.10.2016**
- konferencję, warsztaty i spotkania w ramach *Obserwatorium Sztuki dla Dziecka* – **2 wydarzenia w dniach 3-4.11.2016**
- koncert premierowy Teatru Atofri i Jacka Hałasa *Lulajki i wyliczanki* – **2 wydarzenia w**

dniu 6.11.2016

- spotkanie dyskusyjno-warsztatowe z laureatami konkursu *Do śmiechu* – **2 wydarzenia w dniach 12-13.11.2016**
- spektakl *Chodź na słówko* zaprezentowany w ramach Internetowego Teatru Telewizji dla Szkół (dla 555 placówek i łącznej liczby ok 27 tys. widzów) – **1 wydarzenie w dniu 21.11.2016**
- **koncert *AJDE!*** w wykonaniu Radosława Elisa i Igora Fiałkowskiego oraz zespołu Tsigunz Fanfara Avantura – **2 wydarzenia w dniu 29.11.2016**
- pokazy filmowe w ramach *Ale kino najnajmłodszego widza (Świat według Lili)* – **6 wydarzeń w dnia 3-4.12.2016**
- wydarzenia w ramach Ale Mikołaj! Niedziela na Wspólnej – **6 wydarzeń w dniu 4.12.2016**
- spektakle gościnne (Teatr Atofri) – **23 wydarzenia**
- *Scenę Czytaną*, czytane prezentacje dramatów dla dzieci i młodzieży (w ramach których zaprezentowaliśmy także, 7.11.2016, spektakl gościnny Grupy Banina *Kolorowa czyli biało-czerwona*) – **11 wydarzeń**
- wydarzenia teatralne własnej produkcji (spektakle):
    1. *Chodź na słówko* (**6 razy**)
    2. *Chodź na słówko 2* (**5 razy**)
    3. *Czy umiesz gwizdać, Johanno?* (**6 razy**)
    4. *Feniks powraca do domu* (**5 razy**)
    5. *Olbrzymek* (**5 razy**)
    6. *Stopklatka* (**5 razy**)
    7. *Szczurzysyn – jeden akt o nienawiści* (**3 razy**)
    8. *Nina i Paul* (**10 razy**)
    9. *blisko* (**3 razy**)
- z afisza Centrum na Scenie Wspólnej został w okresie sprawozdawczym zdjęty jeden spektakl – *Czy umiesz gwizdać, Johanno?*, który po raz ostatni został zaprezentowany 21 maja 2016.

W okresie sprawozdawczym na Scenie Wspólnej odbyły się wydarzeń, w których wzięło udział ok. 11900 widzów/uczestników (oraz 27000 widzów Internetowego Teatru Telewizji dla Szkół).

W ramach budowania repertuaru na Scenie Wspólnej w okresie sprawozdawczym Centrum Sztuki Dziecka w Poznaniu wyprodukowało dwa spektakle:

- *Nina i Paul. Komedia romantyczna dla dzieci od 10 lat.* Na podstawie tekstu niemieckiego dramatopisarza Thilo Refferta, w tłumaczeniu Lili Mrowińskiej-Lissewskiej i reżyserii Jerzego Moszkowicza. Scenografię zaprojektował i wykonał Jakub Psuja, który także opracował materiały multimedialne, kostiumy przygotowała Angelina Janas-Jankowska, muzykę skomponował Jacek Skowroński, ruch sceniczny ułożyła Paulina Wycichowska Spektakl powstał w ramach koprodukcji z Teatrem Nowym im. Tadeusza Łomnickiego i występują w nim aktorzy z tegoż teatru: Anna Mierzwa i Łukasz Chrzuszcz (głos z offu udzielił Michał Kocurek). Jest to propozycja teatralna dla dzieci w wieku powyżej 10 roku życia. Prapremiera miała miejsce na Scenie Wspólnej 23 kwietnia 2016 roku.
- *blisko*, pierwszą produkcję Centrum Sztuki Dziecka przeznaczoną dla widzów najnajmłodszych (od roku do trzech lat) w reżyserii, uznanej w świecie teatru dla dzieci najmłodszych, Alicji Morawskiej-Rubczak. Scenografię i kostiumy (z wykorzystaniem malarstwa Władysława Radziwiłłowicza) zaprojektowała Barbara Małecka, muzykę skomponował Wacław Zimpel. W spektaklu tańczą Paulina Giwer-Kowalewska oraz Filip Meyer-Lüters. Prapremiera miała miejsce na Scenie Wspólnej 26 listopada 2016 roku.

Muzyczny Katalog Multimedialny

Katalog powstał w celu upowszechniania dorobku Centrum Sztuki Dziecka w zakresie upowszechniania muzyki współczesnej. W ciągu 15 lat działalności w tym obszarze powstało z inspiracji Centrum kilkadziesiąt nowych utworów muzycznych i projektów specjalnych, które stopniowo umieszczane są w katalogu.

Wielka Przygoda z Filmem
warsztaty filmu fabularnego dla młodzieży
styczeń – grudzień

W styczniu rozpoczęto 22. edycję ***Wielkiej przygody z filmem***. W wyniku spotkań kwalifikacyjnych, zaproszono do udziału w projekcie 4 grupy warsztatowe z: Zespołu Szkół Gimnazjalno – Licealnych nr 37 w Poznaniu, Zespołu Szkół Specjalnych nr 102 w Poznaniu, Ośrodka Szkolno - Wychowawczego dla Dzieci Głuchoniemych w Poznaniu oraz podopiecznych Grupy Animacji Społecznej „Rezerwat" w Poznaniu. Opieki artystycznej podjęli się reżyserzy: Maciek Sterło-Orlicki, Igor Mołodecki, Mikołaj Haremski oraz Jacek Filipiak.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono 12 warsztatów scenariuszowych, 4 spotkania operatorsko - realizacyjne, 4 trzydniowe plany zdjęciowe, 4 warsztaty montażowe. Razem 32 dni

warsztatowe. Pomiędzy spotkaniami warsztatowymi prace są kontynuowane drogą konsultacji mailowych z opiekunami artystycznymi.

Podobnie jak w latach poprzednich, zajęcia warsztatowe stanowią integralną część procesu terapeutyczno – wychowawczego prowadzonego przez uczestniczące w projekcie placówki i szkoły.

Podstawowym zadaniem dla uczestników jest samodzielna realizacja, według własnego pomysłu, krótkiej kilkuminutowej etiudy fabularnej lub dokumentalnej. Jednocześnie zajęcia stanową praktyczną formę poszerzenia i uzupełnienia szkolnej edukacji filmowej. Poprzez uczestnictwo w cyklu zajęć teoretycznych i praktycznych uczniowie przygotowywani są do samodzielnej i krytycznej analizy oraz interpretacji różnorodnej produkcji filmowej i telewizyjnej.

Spotkania pozwalają także grupie najzdolniejszej młodzieży poznać podstawy warsztatu, technik i sposobów realizacji filmu, umożliwiając im dalsze samodzielne kontynuowanie swoich zainteresowań i uczestnictwo w amatorskich klubach filmowych.

Założeniem warsztatów jest aktywny udział uczniów we wszystkich etapach powstawania filmu. Uczestnicy sformułowali temat filmu, rozpisali go w scenariusz, a potem w scenopis. Wybrali spośród zespół realizacyjny oraz aktorów. Na wszystkich etapach realizacji filmu uczestnikom pomagają profesjonalni reżyserzy, operatorzy kamer, montażyści instruktorzy Centrum oraz pedagodzy i nauczyciele.

Spotkaniom na wszystkich etapach towarzyszy operator kamery realizując materiał zdjęciowy do reportażu o przebiegu warsztatów.

Filmy stanowiące rezultat projektu zostały zaprezentowane w grudniu na specjalnym pokazie kinowym podczas ***34. Międzynarodowego Festiwalu Filmów Młodego Widza Ale Kino!*** w Poznaniu. Filmy mogą brać udział w krajowych i międzynarodowych festiwalach i konkursach niepr**ofesjonalnej twórczości filmowej.**

W projekcie wzięło udział około 80 uczestników oraz 8 pedagogów i opiekunów.

Słuchanie świata

warsztaty interaktywne

kwiecień – czerwiec

Warsztaty zbudowane zostały wokół dwóch obiektów artystycznych:

- stołu multimedialnego *Fonomapa* (interaktywnej instalacji multimedialnej autorstwa Szymona Kaliskiego i Patryka Lichoty, współpraca Marek Straszak. Fonomapa ma charakter multimedialnej instalacji w formie stołu multimedialnego , co pozwala nasamodzielne poznawanie ukrytych w niej dźwięków Poznania i stworzonych z nich kompozycjimuzycznych (utwory z gatunku „Field

Recording”)

- rzeźby dźwiękowej *Ukryty instrument* (interaktywnej - instalacji autorstwa Sebastiana Grabowskiego i Viktoryi Grabowskiej, wypełniona dźwiękami i muzyką przez kompozytora Jarosława Kordaczuka. Urządzenie daje możliwość odsłuchania 3 współczesnych kompozycji muzycznych złożonych z dźwięków *Ukrytego fortepianu* autorstwa Jarosława Kordaczuka lub tworzenia własnych kompozycji).

Uczestnicy warsztatów najpierw poznawali funkcjonalność projektów i sposoby uruchomienia zabaw w odkrywanie dźwięków i komponowania, a następnie mieli szanse samodzielnie tworzyć muzykę i odkrywać możliwości obiektów.

Warsztaty odbywały się w cyklu pięciodniowym (po 6 warsztatów dziennie) w trzech wielkopolskich miejscowościach (Borek Wielkopolski, Kotlin, Krobia).

W warsztatach wzięło udział przeszło 1550 osób.

16. Zimowe Pogotowie Sztuki

22 – 29 stycznia

Była to już szesnasta edycja tego projektu, w którym partnerami były domy kultury, szkoły organizujące półkolonie. Podczas tegorocznych ferii zimowych dla dzieci, które pozostały w tym czasie w mieście przygotowane zostały warsztaty których tematyka i forma nawiązywała do książki artystycznej. Spotkania odbywały się w miejscach organizowania półkolonii. Podczas dwugodzinnych zajęć dzieci zapoznały się z dziełami artystów tworzących obiekty – książki artystyczne. Pokazane i omówione dzieła stały się inspiracją do własnych poszukiwań przy pomocy zaproszonych artystów współpracujących z Centrum Sztuki Dziecka w Poznaniu. W tym roku warsztaty prowadzili: Aleksandra Andreeva, Magda Chołuj Krzysztof Dziemian, Natalia Kołacz, Wojciech Nowak, Piotr Pawlak, Mateusz Pietrowski, Kamila Tworek, Tadeusz Wieczorek, Krzysztof Wosik. Warsztaty pokazały duże zainteresowanie tym obszarem sztuki, stały się cennym polem doświadczania i eksperymentowania z różnorodnymi materiałami. Zrealizowano 14 warsztatów interdyscyplinarnych, prowadzonych przez zaproszonych artystów. Dzieci zapoznały się z różnymi technikami plastycznymi, fotograficznymi i literackimi. Warsztaty stały się także inspiracją dla nauczycieli, instruktorów, którzy bardzo zaangażowali się w pracy zespołowej.

Warsztaty prowadzone były w kilku placówkach miasta Poznania: Miejski Dom Kultury nr 3, Dom Kultury Orle Gniazdo, Dom Kultury Bajka, Dom Kultury Polan Sto, Dom Kultury Pod Lipami, Klub Osiedlowy Kopernik, Dom Kultury Wiktoria oraz półkolonia na Murawie. Współorganizatorem projektu było Stowarzyszenie Artystyczno-Edukacyjne Magazyn.

Przebieg warsztatów był relacjonowany w Radiach: Merkury i Emaus, a także w

Winogradzkiej Telewizji Kablowej. Dokumentacja z przebiegu warsztatów została udostępniona na www.csdpoznan.pl.

W warsztatach bezpośrednio wzięło udział około 350 osób.

Small Size Days 2016

przestrzeń i czas dla najmłodszych

31 stycznia

Small Size Days łączy najnajmłodsze dzieci, ich rodziny i opiekunów oraz twórców we wspólnym odkrywaniu sztuki, jako istotnego elementu życia – już od chwili narodzin.

Small size days to wielkie światowe święto sztuki dla najnajmłodszych, organizowane w ramach projektu *Small size performing arts for early years* (realizowanym w ramach programu Kreatywna Europa), w którym uczestniczy 17 organizacji z 15 krajów. Liderem projektu jest La Baracca Testoni Ragazzi. Small size days odbywa się będzie każdego roku w ostatni weekend stycznia, równolegle w wielu miastach świata

Z tej okazji Centrum Sztuki Dziecka w Poznaniu zaprosiło na:

- spektakl *Ślady* Teatru Atofri
- koncert Ani Brody z zespołem *Sanki Szczęśliwych Snów*
- warsztaty rodzinne przygotowane przez Fundację Przystanek Twórczość *Zimowe zabawy z mamą i tatą*
- seanse filmowe *Mały Paluszek*

W wydarzeniach wzięło udział 350 osób.

Edukacja muzyczna i nowe media

warsztaty szkoleniowe dla nauczycieli i animatorów

18 – 19 marca

Centrum zorganizowało dwudniowe warsztaty dla nauczycieli i animatorów, chcących poszerzyć swój warsztat pracy edukacyjnej z dziećmi ze szkół podstawowych i młodzieżą gimnazjalną. Mimo, że szkolenie dotyczyło muzyki, było dostępne także dla osób bez jakiegokolwiek wykształcenia muzycznego. Celem szkolenia było dostarczenie uczestnikom nowej wiedzy i umiejętności posługiwania się narzędziami multimedialnymi wytworzonymi w związku z realizacją projektów *Ukryty instrument* i *Fonomapa* powstałych na rzecz **20. Biennale Sztuki dla Dziecka - Ocean muzyki** (pakiety edukacyjne związane z tymi projektami znajdują się na stronie internetowej www.biennaledladziecka.pl). Podczas dwudniowego spotkania odbył się trening

umiejętności twórczych z wykorzystaniem materiałów edukacyjnych zamieszczonych na stronie internetowej. Zajęcia prowadzili: Patryk Lichota i Jarosław Kordaczuk - twórcy projektów, którzy inspirowali uczestników zarówno do działań artystycznych jak i tworzenia własnych projektów edukacyjnych. Po zakończeniu spotkania uczestnicy otrzymali Certyfikat Uczestnictwa wydany przez Centrum Sztuki Dziecka w Poznaniu.

W szkoleniu udział wzięło 18 osób.

XIII Poznańskie Spotkania Targowe Książka dla dzieci i młodzieży
18 – 20 marca

W ramach spotkań, na terenie MTP w Poznaniu, Centrum prowadziło stoisko, na którym prezentowano własne książki z serii *Sztuka i Dziecko* oraz zeszyty *Nowych Sztuk dla Dzieci i Młodzieży*. Stoisko cieszyło się dużym zainteresowaniem, głównie nauczycieli, animatorów kultury, ale także rodziców, którzy oprócz wydawnictw zainteresowani byli także ogólną działalnością instytucji, a szczególnie działalnością Sceny Wspólnej. Ponadto zorganizowano adresowany do młodzieży wędrujący happening *Paul szuka Niny, Nina szuka Paula* (nawiązujący do najnowszej premiery teatralnej Centrum) oraz przeprowadzono warsztaty literacko - plastyczne *Gdzie mieszka bajka?*

W wydarzeniach wzięło udział ok. 50 osób.

Ogólnopolski Przegląd Filmów Animowanych Tworzonych przez Dzieci OKO KALEJDOSKOPU
10 – 21 i 24 kwietnia
seanse oraz warsztaty dla dzieci

Ogólnopolski Przegląd Filmów Animowanych Tworzonych przez Dzieci OKO KALEJDOSKOPU powołany został w celu wspierania dzieci tworzących filmy animowane i stworzenia szerokiej, ogólnokrajowej platformy prezentacji ich twórczości. Bierze w nim udział kilka partnerskich instytucji kultury z całego kraju, które chcą rozwijać ideę popularyzacji filmu animowanego tworzonego przez dzieci. Motorem współpracy i podejmowanych działań jest świadomość ogromnego potencjału drzemiącego w młodych twórcach oraz dążenie do wspierania ich w rozwijaniu swoich umiejętności poprzez prezentację ich filmów, wzajemny kontakt i wymianę doświadczeń. Na tegoroczny Przegląd nadesłanych zostało 130 filmów animowanych, których autorami są dzieci. Filmy te powstają w domach, w szkołach, w pracowniach, w dużych miastach i w małych wsiach. Zgłoszone animacje zostały zaprezentowane dziecięcej widowni. Oceniło je również profesjonalne jury w składzie: prof. Piotr Muszalski (przewodniczący jury),

Monika Kuczyniecka, Agnieszka Błaszczak, które przyznało trzynaście nagród i trzy wyróżnienia.

W Poznaniu odbyło się pięć projekcji w Nowym Kinie Pałacowym. Po seansach widzowie uczestniczyli w warsztatach i spotkania z profesjonalnymi artystami. Każde z nich dotyczyło innego zagadnienia związanego z animacją i umożliwiało poznawanie podstawowych tajników tej dziedziny sztuki. W programie znalazły się następujące wydarzenia: *Bajkobooki* – warsztat tworzenia flipbooków prowadzony przez Pawła Prewenckiego, *Baśniowy świat* – warsztat w technice animacji na dużym planie prowadzony przez Paulinę Wyrt, *Muzyka solą malowana* – warsztat animacji w technice barwionych soli prowadzony przez Aleksandrę Korejwo, *Podróże palcem po mapie* – warsztat tworzenia etiud w technice wycinanki prowadzony przez Agatę Prętką, *Studio pełne bajek* – zwiedzanie Telewizyjnego Studia Filmów Animowanych.
Projekt ma charakter ogólnopolski, a zaangażowane w jego realizację instytucje kultury i szkoły organizują seanse i wydarzenia towarzyszące w całym kraju.

Partnerami lokalnymi projektu są: Nowe Kino Pałacowe oraz Centrum Kultury ZAMEK. Partnerami Ogólnopolskimi są następujące instytucje: Akademia Sztuki w Szczecinie, Filmoteka Narodowa w Warszawie, Galeria i Ośrodek Plastycznej Twórczości Dziecka w Toruniu, Katowice Miasto Ogrodów – Instytucja Kultury im. Krystyny Bochenek, Kreatywny Obiekt Multifunkcyjny w Miliczu, Muzeum Kinematografii w Łodzi, Pracownia Komuny Paryskiej 45 w ramach projektu „Wrocław – wejście od podwórza" / WROCŁAW 2016 Europejska Stolica Kultury, Publiczna Szkoła Podstawowa nr 1 w Głuchołazach, Stowarzyszenie Kopalnia Aktywności w Bytomiu, Szkoła Podstawowa nr 2 w Kamieniu Pomorskim, Zespół Szkół Społecznych STO w Szczecinku. Projekt objął patronatem Polski Komitet Międzynarodowego Stowarzyszenia Wychowania przez Sztukę InSEA

W seansach i warsztatach w Poznaniu uczestniczyło około 600 dzieci.

Muzyka i Zabawa - Magia rytmów
4 maja

Koncert muzyki perkusyjnej dla dzieci z udziałem publiczności, z cyklu Muzyka i zabawa, który odbył się w Filharmonii Świętokrzyskiej w Kielcach. Wystąpili: Ryszard Bazarnik z zespołem perkusyjnym, Iza Kowalewska – śpiew.

Każdy, choć raz w życiu, trzymał w rękach bębenek i zapamiętywał się w graniu na nim. To wspaniała zabawa, ale na koncercie była wyjątkowa okazja poznać szerokie spektrum instrumentarium perkusyjnego i muzyki perkusyjnej. W zaskakujący sposób przechodzono od poważnego wykonania utworu na 3 perkusje pt: *Zabawy, kłótnia, echo* Macieja Małeckiego, oraz utworu koncertowego Marka Bilińskiego *Oaza* na marimbę solo (w wyk. Ryszarda Bazarnika), do

mniej poważnej zabawy dla poważnych muzyków w miniaturze Barbary Zakrzewskiej Nikiporczyk pt: *Afryka* przeznaczonej na proste instrumenty perkusyjne. W dalszej części koncertu uczestnicy zbliżyli się źródeł muzyki perkusyjnej, naturalnej muzyki etnicznej czarnej Afryki słuchając kalimbowe kołysanki śpiewane przez matki niemowlętom (Iza Kowalewska) i inne piosenki afrykańskie. Publiczność wzięła też udział w wokalnej realizacji afrykańskiej muzyki transowej (Ryszard Bazarnik), a w finale wszyscy wykonali na 150 – ciu bębenkach *Deszczowy kanon* - utwór inspirowany pomysłem i rytmami kompozytora Jacka Rogali zaaranżowany przez Ryszarda Bazarnika.

W koncercie wzięło udział ok. 150 uczestników.

Muzykobranie

koncert interaktywny

5 maja

Wydarzenie przygotowane przez Jacka Hałasa (wszechstronnego twórcę: muzykanta, śpiewaka, tancerza, kompozytora, plastyka) stworzył młodym uczestnikom możliwość wręcz intymnego obcowania z muzyką poprzez wspólne granie, improwizowanie oraz zabawę wokalną i taniec korowodowy. *Na uszach* słuchaczy odbył się proces przekształcania motywów tradycyjnych muzyki ludowej w inne, nowe formy (jazz, muzyka współczesna). Artyści nawiązali też do do hip-hopu (swego rodzaju współczesnego folku) i beatboxu, aby pokazać, że muzyka jest jednym tworem, oceanem, w którym różne gatunki współistnieją ze sobą i wzajemnie się inspirują.
Rodzinna Kapela Hałasów (Jacek - lira korbowa, śpiew, akordeon klawiszowy, flet pasterski, Alicja - bęben, gordon, Julia-ksylofon, Antoni-wiolonczela, Jonasz - trąbka, Jakub – akordeon guzikowy)w intensywnej współpracy ze znakomitym młodym poznańskim zespołem jazzowym The Pineal" (Iza Polit - vocals, Paulina Ferno Frąckowiak - bas, Jakub Szulc- drums, Fryderyk Szulgit - guitars, electronics & 2bloki - beatbox)

W koncercie wzięło udział ok 200 uczestników.

15. Międzynarodowe Warsztaty Niepokoju Twórczego Kieszeń Vincenta

9 – 12 maja

15. edycja Kieszeni Vincenta poszerza działania o charakterze innowacyjnym w obszarze edukacji artystycznej skierowane do różnych grup społecznych poprzez następujące formy: warsztaty twórcze wystawy, prezentacje multimedialne, pokazy. Główną bohaterką tegorocznych warsztatów była książka artystyczna: do czytania, oglądania, dotykania, słuchania. Do odkrywania

dzięki niej nowych fantastycznych światów, ale też do poznawania tego świata, który mamy na wyciągnięcie ręki.

Podczas Kieszeni Vincenta wszyscy uczą się od wszystkich. Wobec twórczych dylematów stanęły zatem aż trzy pokolenia otwarte na wzajemne inspiracje: profesorowie, studenci i młodzież szkolna. Goście (studenci i profesorowie) przybyli do nas z uniwersytetów i uczelni plastycznych Ostrawy (Czechy), Preszowa (Słowacja) i Charkowa (Ukraina), a także polskich uczelni – Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, Łodzi, Wrocławia oraz Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu. Ósmym zespołem byli członkowie Stowarzyszenia Aktywności Społeczno-Artystycznej *Nie Po Drodze* w Suwałkach.

Polem działań była Cytadela, która zamieniła się w wielką, otwartą bibliotekę pełną artystycznych książek, instalacji tworzonych przez dzieci i młodzież przez trzy dni podczas przedpołudniowych warsztatów.

Na Scenie Wspólnej można było w południe zwiedzać cztery wystawy przygotowane w ramach Forum Kieszeni Vincenta. Były to: *Książka artystyczna* Wiesława Karolaka, *Nad-pisane książki* Eugeniusza Józefowskiego, *Festiwal Dziecięcej Książki Artystycznej 2014-2016 w Strykowie, Moja książka.* Wernisaż wystaw wraz z wystąpieniem profesora Wiesława Karolaka odbył się pierwszego wieczoru Forum Kieszeni Vincenta. W kolejnych dniach popołudniu podczas Forum odbywały się warsztaty twórcze dla zaproszonych zespołów warsztaty z dziećmi i nauczycielami poznańskich szkół, które prowadzili: artysta i pedagog Krzysztof Wosik, Aleksandra Grzegorek i Karolina Janikowska z Młodego Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu, oraz odbyły się prezentacje multimedialne. Wieczorami zaś mistrzowie, adepci, a także nauczyciele i animatorzy wymienili się twórczymi oświadczeniami, dzielili się wiedzą i dyskutowali.

Forum zakończone zostało wspólną prezentacją dokonań i rezultatów podczas tegorocznych warsztatów oraz odbyła się dyskusja nad przebiegiem projektu. Przyjęto wstępne założenia przyszłorocznej edycji Kieszeni Vincenta. Dzięki współpracy z Poznańskim Odziałem Doskonalenia Nauczycieli w warsztatach oraz w spotkaniach na Forum wzięło udział kilkunastu nauczycieli z poznańskich szkół.

Wydana została publikacja podsumowująca wydarzenie. Ktalog zawiera: 8 scenariuszy warsztatów artystyczno-edukacyjnych przeprowadzonych przez zaproszone zespoły z Polski, Czech, Słowacji i Ukrainy; 9 scenariuszy warsztatów nadesłanych w rmch projektu, opisy wystaw: *Książka artystyczna Wiesława Karolaka, Nad-pisane książki Eugeniusza Józefowskiego, Festiwal Dziecięcej Książki Artystycznej 2014-2016 w Strykowie, Moja książka*, program i podsumowanie 15. edycji *Kieszeni Vincenta.*

Publikacja wydana został w języku polskim i angielskim, zawiera teksty: prof. Wiesława Karolaka *Książka artystyczna*, dr Moniki Nęckiej *O książce – szczególnie tej artystycznej*, dr Natalii

Pater-Ejgierd *Książka artystyczna i sztuka nowych mediów. Małżeństwo z rozsądku czy....*, Aleksandry Andreevej *Interaktywność książki artystycznej*, Magdy Chołuj *Książki….*

Opracowana i wydana została płyta multimedialna DVD zawierająca, zdjęcia, filmy, wybrane prezentacje wykonane przez zespoły. Publikacja i filmy zamieszczone zostały w Internecie na stronach organizatorów.

Organizatorami projektu są: Centrum Sztuki Dziecka w Poznaniu i Stowarzyszenie Artystyczno-Edukacyjne Magazyn, a partnerami: Uniwersytet Artystyczny w Poznaniu i Polski Komitet Międzynarodowego Stowarzyszenia Wychowania przez Sztukę InSEA.

Bezpośrednio w warsztatach i wystawach wzięło udział około 900 uczniów, nauczycieli i animatorów sztuki.

10. Międzynarodowy Festiwal Sztuki dla Najnajmłodszych SZTUKA SZUKA MALUCHA

28 czerwca – 3 lipca

Sztuka Szuka Malucha to pierwszy w Polsce Międzynarodowy Festiwal Sztuki dla Najnajmłodszych – dzieci od zera do pięciu lat oraz ich opiekunów. Jego celem jest prezentowanie zjawisk podejmujących artystyczny dialog z dzieckiem podczas podczas działań interaktywnych. Projekt realizowany jest przez Art Fraction Foundation, w ścisłej współpracy z Centrum Sztuki Dziecka w Poznaniu – inicjatorem nurtu teatru dla najnajmłodszych w Polsce oraz pomysłodawcą cyklu Sztuka Szuka Malucha.

Sztuka Szuka Malucha to propozycja teatralnej inicjacji dla dzieci, pokazania uporządkowanego logicznie i estetycznie fragmentu otaczającej ich rzeczywistości. To pierwsze kojarzenie związków między kolorem, dźwiękiem, przestrzenią i kształtem. To łagodność, to emocje wynikające z pierwszego doświadczania życia w oderwaniu od matki, chociaż jest ona na widowni z dzieckiem w stałym, bliskim i dającym poczucie bezpieczeństwa kontakcie. To niezwykłe przeżycia rodziców i dziadków obserwujących reakcje swoich ukochanych pociech na bodźce z nowego świata – świata sztuki.

Tegoroczną, jubileuszowa edycja festiwalu Patronat honorowym objął Rzecznik Praw Dziecka – Marek Michalak. W ramach festiwalu odbyły się łącznie 83 wydarzenia, a wśród nich:

- spektakle zagraniczne z Niemiec, Belgi i Rosji
- koncerty
- warsztaty
- spektakle z Polski
- wydarzenia interaktywne
- interaktywna rzeźba dźwiękowa MIKIFON

- specjalnie zaprojektowany plac zabaw

Na szczególną uwagę zasługiwały:

- *Jezioro Łabędzie* (Baby Lab i Meyerhold Center - Moskwa) - spektakl oparty na muzycznych etiudach z baletu Piotra Czajkowskiego, które zinterpretowano przy użyciu wiszących bębnów, bongo, a także innych egzotycznych instrumentów. Elementy spektaklu - jego malarskość, lalki, a także choreografia opracowane zostały przez artystów Obraztsov Puppet Theatre i solistów z Teatre Ballet w Moskwie. Spektakl Był świetną okazją do pierwszego kontaktu najmłodszych widzów ze sztuką baletu,
- *NERO* (Alfredo Zinola i Maxwell McCarthy - Berlin) – eksperyment teatralny - performance, okazja dla dzieci i rodziców, aby zacząć spojrzeć na ciemność z nowego punktu widzenia. Uczestnicy spotkania znaleźli się w niewielkim pomieszczeniu oświetlonym lampami ulicznymi, a gdy wszystkie ciemne zakamarki zostaną już sprawdzone, światła powoli zgasną. Następnie artyści przy użyciu latarek oświetlali siebie i uczestników, aby mogli oni odkrywać, że ciemność może być łagodna i potrzebna do tego, by powstało światło.
- *Beat the drum!* Theater de Spiegel (Antwerpia) - artyści za pomocą światła i muzyki tworzonej przez perkusję, flet oraz saksofon zabralią widzów w podróż do krainy dźwięków i teatru cieni, a tam Rock'n'roll spotka się z Poezją. Bębny, rzeźby, kule, miski, membrany bębnów oraz woda stworzą magiczną jam session, czyli spotkanie z muzyczną improwizacją w zaskakującej scenografii.

- *Kalimbokołysanie - pieśni i piosenki dla maluchów* (Iza Kowalewska) – interaktywne wydarzenie muzyczne dla maluchów, śpiew, któremu towarzyszą etniczne instrumenty z różnych zakątków świata: kalimby (Afryka), ślimaki (Australia) żabie dzwonki (Nigeria).

- *LABirynt* (Art. Fraction Foundation) – spektakl taneczny. LABirynt to interaktywna instalacja dla dzieci do trzeciego roku życia, która łączy w sobie teatr, taniec współczesny, architekturę tekstylną, nowe media i świetną zabawę. Wybierzcie się ze swoimi dziećmi w tę zachwycającą i kreatywną podróż. Wejdźcie w labirynt doświadczeń zmysłowych, poruszcie ciałem, umysłem, wyobraźnią.

Od 2014 roku festiwal realizowany jest w ramach europejskiego projektu *Small size, perfoming arts for early years* (w ramach programu Kreatywna Europa).

W festiwalu udział wzięło blisko 2500 osób.

Sztuka Szuka Malucha na koniec wakacji

27 – 29 sierpnia

W ostatni weekend wakacji Art. Fraction Foundation w ścisłej współpracy z Centrum Sztuki Dziecka zorganizowało *Sztuka Szuka Malucha na koniec wakacji* – trzydniowy cykl artystycznych wydarzeń dla najmłodszych widzów. W programie znalazły się spektakle Teatru Atofri: *Ślady* oraz *Do góry nogami*, spektakl Teatru Animacji w Poznaniu *Soko Loko*, seanse filmowe *Mały Paluszek* (MFFMW Ale Kino!) oraz spektakl Art. Fraction Foundation *LABirynt*. Wszystkoodbywało się w przestrzeniach Sceny Wspólnej, Teatru Animacji w Poznaniu oraz Centrum Kultury Zamek w Poznaniu.

Wydarzeniom towarzyszyły warsztaty interdyscyplinarne w specjalnie dla młodych widzów zaaranżowanej przestrzeni.

W wydarzeniach wzięło udział ok. 500 uczestników.

Objazdowy Festiwal SZTUKA SZUKA MALUCHA w Wielkopolsce

16 października – 2 grudnia

Na trasie drugiej edycji festiwalowego objazdu znalazło się 5 miejscowości: Lipka, Ujście, Damasławek, Zbąszyń, Borek Wielkopolski. W każdej z nich zaprezentowano jeden ze spektakli: *Pan Satie, Jabłonka* Teatru Atofri, *LABirynt* Fundacji Art Fraction Foundation lub *Blisko* Centrum Sztuki Dziecka w Poznaniu.

Każdy ze spektakli powstał specjalnie z myślą o najmłodszych dzieciach, by umożliwić im pierwszy kontakt z teatrem w przyjaznych warunkach.

W spektaklach wzięło udział przeszło 250 widzów.

17. Letnie Pogotowie Sztuki

4 – 15 lipca – park Cytadela

18.-22 lipca – park przy Starym Browarze

Program Letniego Pogotowia Sztuki składał się z warsztatów twórczych obejmujący trzy obszary sztuk wizualnych, w których dominowały działania malarskie, projektowanie i konstruowanie obiektów przestrzennych, instalacje, asamblaże, książka artystyczna w przestrzeni oraz teatr pudełkowy. Warsztaty poprowadzili artyści i animatorzy kultury: Aleksandra Andreeva, Joanna Buczak**,** Magda Chołuj, Krzysztof Dziemian, Małgorzata Kalinowska, Natalia Kołacz,

Wojciech Nowak, Katarzyna Owsianna, Piotr Pawlak, Mateusz Pietrowski, Anna Sieńkowska, Elżbieta Szymańczuk, Marta Tracewska, Tadeusz Wieczorek, Krzysztof Wosik.

Zakładane cele zostały w pełni osiągnięte. Temat każdego warsztatu poruszał rożnorodne problemy, co wpłynęło na atrakcyjność imprezy.

Stworzone zostały warunki do swobodnej artystycznej wypowiedzi. W przygotowanych miejscach warsztatów (namioty, stoły, dostęp do wody) w parkach: na Cytadeli i Starego Browaru stała się możliwa integracja dzieci zdrowych z niepełnosprawnymi oraz z dziećmi wychowującymi się w trudnych środowiskach. Podczas trwania warsztatów dokonywała się również integracja międzypokoleniowa. Powstało kilkaset interesujących prac plastycznych i literackich.

Stworzono kilkadziesiąt nowych scenariuszy warsztatów i kilkaset prac plastycznych, wykonanych w różnych technikach, w różnych formatach. Były to prace wykonywane samodzielnie przez dzieci lub przy współpracy z dorosłymi, często eksperymentalne. Zrealizowano dokumentację fotograficzną imprezy, dostępną na stronie internetowej Centrum.

Współorganizatorem projektu było Stowarzyszenie Artystyczno-Edukacyjne Magazyn.

Podczas 17. Letniego Pogotowia Sztuki zrealizowano 30 warsztatów dla dzieci i młodzieży, w których wzięło udział około 1200 osób.

Na Straży Wyobraźni

4 października – 18 listopada

Projekt będący kontynuacją cyklu *Miejska Straż Wyobraźni,* realizowanego przez ostatnie 15 lat, to warsztaty twórcze przeprowadzone na terenie poznańskich szkół gimnazjalnych w klasach I-III. Warsztaty stały się przestrzenią artystycznego eksperymentowania i dobrej zabawy młodzieży. Wzrosło zainteresowanie młodych plastyczną aktywnością. Nowe doświadczenia, przemyślenia i refleksje nad realizowanymi tematami zaproponowanymi przez zaproszonych artystów,pokazały duży potencjał twórczy młodzieży, gotowość do poszukiwań. Zainicjowane warsztaty, spotkania twórców z uczestnikami i nauczycielami na terenie szkół pokazały, jak ważna jest rola sztuki i jej obecność w procesie nauczania, jak działania edukacyjno-animacyjne mogą pozytywnie wpłynąć na umiejętność komunikowania się w grupie.

Zrealizowano 19 warsztatów z młodzieżą w poznańskich gimnazjach, a także w Szpitalu Rehabilitacyjnym w Kiekrzu oraz w gimnazjum w Zalasewie. Warsztaty poprowadzili: Aleksandra Andreeva, *Katarzyna Bończak*, Krzysztof Dziemian, Natalia Kołacz, Wojciech Nowak, Piotr Pawlak, Mateusz Pietrowski, Anna Sieńkowska, *Kamila Tworek*, Tadeusz Wieczorek oraz Krzysztof Wosik.

Na zakończenie projektu odbyło się spotkanie z nauczycielami biorącymi udział w projekcie

oraz współpracującymi z Poznańskim Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli. Po omówieniu prezentacji multimedialnej odbyła się dyskusja na temat *Twórcze działania i warsztaty artystyczno-edukacyjne w szkole*, którą poprowadziła dr Magdalena Parnasow-Kujawa z Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu.

Współorganizatorem projektu było Stowarzyszenie Artystyczno-Edukacyjne Magazyn.

W warsztatach wzięło udział około 400 osób.

Promocja Centrum Sztuki Dziecka w Poznaniu

styczeń – grudzień

Strategia promocji Centrum Sztuki Dziecka jest wielotorowa i wieloaspektowa, ponieważ działania instytucji trudno podporządkować jednemu wzorcowi. Priorytetami są dla Centrum:

1. Promowanie wydarzeń statutowych Centrum (Międzynarodowy Festiwal Filmów Młodego Widza Ale Kino! oraz Biennale Sztuki dla Dziecka) oparte każdorazowo na osobnych kampaniach przygotowywanych specjalnie dla kolejnych edycji tych projektów z zachowaniem ciągłości wizerunkowej i merytorycznej oraz zakorzenienia w Centrum Szczegółowe informacje dotyczące tej części naszych działań promocyjnych znajdują się w osobnych opracowaniach tych dwóch projektów.

2. Permanentne całoroczne promowanie działalności Sceny Wspólnej ze szczególnym naciskiem na:

- stały repertuar, premiery, wydarzenia festiwalowe i specjalne,
- precyzyjne dostosowywanie treści i formy komunikatów informacyjnych i promocyjnych adresowanych do różnych grup wiekowych (malutkie dzieci, przedszkolaki, dzieci szkolne, gimnazjaliści, młodzież, a także rodzice i nauczyciele),
- budowanie silnego wizerunku Sceny Wspólnej jako miejsca – wciąż stosunkowo nowego – na mapie poznańskich instytucji kultury)

3. Promowanie poszczególnych wydarzeń odbywających się wciągu roku w stałych cyklach bądź incydentalnie (*Sztuka Szuka Malucha, Przegląd Filmów Animowanych Tworzonych przez Dzieci OKO Kalejdoskopu, warsztaty Letnie i Zimowe Pogotowie Sztuki, Kieszeń Vincenta, działania wydawnicze związane z Nowymi Sztukami dla Dzieci i Młodzieży*). Szczególny nacisk położono w tym roku na „spersonalizowanie" projektów – za każdym z nich stoją konkretni ludzie oraz ich wiedza, doświadczenie i pasja.

4. Równoczesne podkreślanie osobności i szczególności poszczególnych działań Centrum przy jednoczesnym zaznaczaniu, że ich źródło bije w jednym miejscu. Ta część strategii wynika głównie z faktu, że Centrum działa w kilku miejscach, stale współpracuje z wieloma instytucjami kultury

oraz NGO-sami i działa w wielu otwartych przestrzeniach miejskich, więc nie jest identyfikowane z jednym adresem).

Najważniejsze działania podjęte w roku 2016 to:

1. Aktywny udział w Targach Książki dla Dzieci, Młodzieży i Rodziców na MTP (stoisko Centrum, warsztaty dla dzieci, happening promujący Scenę Wspólną oraz premierę *Niny i Paula* z udziałem Anny Mierzwy i Łukasza Chrzuszcza) w marcu 2016.

2. Regularne wydawanie w cyklu dwumiesięcznym szczegółowego repertuaru Sceny Wspólnej, który pełni przy okazji rolę informatora dotyczącego innych działań Centrum – w roku 2016 ukazało się 6 folderów. Towarzyszyły im także inne druki: afisze w różnych formatach, zakładki z repertuarem, a także przypinki oraz okolicznościowe kartki z bohaterami spektakli wydane z okazji urodzin Sceny Wspólnej. Motywy graficzne z poszczególnych folderów obecne były także promocji na łamach nośników elektronicznych Centrum oraz w kampaniach medialnych).

3. Obudowanie wydarzeń na Scenie Wspólnej warsztatami, zabawami i grami dla rodzin w taki sposób, żeby można tam było twórczo spędzać czas całą rodziną. Podkreślanie niezwykłości i świąteczności programu (*Niedziela na Wspólnej, Urodziny na Wspólnej, Small Size Days*), ale także zachęcanie do świętowania ze sztuką na co dzień.

4. Wyposażenie Sceny Wspólnej w elementy wzmacniające identyfikację (leżaki, torby, etc).

5. Budowanie wizerunku Sceny Wspólnej na bazie dwóch haseł: *Scena Wspólna – więcej niż teatr* i *Nasze spektakle rosną razem z Wami*.

6. Radykalne wzmocnienie stałej współpracy patronackiej z redakcją IKS-a oraz portalu kulturapoznan.pl, która przełożyła się na publikację obszernych materiałów dotyczących wszystkich wydarzeń organizowanych przez Centrum (zapowiedzi, wywiady z animatorami i twórcami, recenzje i relacje z wydarzeń). Dodatkowym wzmocnieniem tych ruchów było także wykupienie serii reklam na łamach IKS-a, żeby podkreślić wizerunkowo spójność wielu różnorodnych działań, które odbywają się pod szyldem Centrum.

7. Coraz ściślejsza stała współpraca z *Głosem Pedagogicznym* i *Wychowaniem w przedszkolu*, gdzie regularnie ukazują się obszerne materiały odnoszące się do możliwości wykorzystania działań i efektów działań Centrum w codziennej pracy pedagogicznej.

8. Regularna współpraca z mediami lokalnymi (przede wszystkim Głos Wielkopolski, Gazeta Wyborcza, TVP Poznań, WTK, Telewizja Winogrady, Radio Merkury, Radio Zet, Radio Afera, a także portalami internetowymi) i wykorzystanie jej jako ważnego kanału informacyjnego.

9. Regularna współpraca z mediami branżowymi (teatr, film, muzyka, sztuka, dzieci, pedagogika) i wykorzystanie jej przede wszystkim do kampanii wizerunkowej.

11. Wykorzystanie wszystkich stron internetowych oraz profili na portalach społecznościowych, którymi dysponuje Centrum, oraz stałe wzajemne ich wzmacnianie w celu poszerzenia grona

stałych odbiorców i subskrybentów. Prowdzone są strony : csdpoznan.pl, alekino.com, biennaledladziecka.pl, sztukaszukamalucha.pl, nowesztuki.pl, scenawspolna.pl a także profile wszystkich tych przedsięwzięć na portalach społecznościowych.

12. Budowanie wokół Centrum społeczności złożonej z młodych ludzi, którzy stają się najskuteczniejszymi ambasadorami wydarzeń adresowanych do nastolatków (Klub przy Wspólnej, ekipa Alekiniaki).

13. Współpraca z wieloma instytucjami kultury oraz NGO-sami w Poznaniu i Wielkopolsce owocuje wzajemnym wspieraniem się przy ich promocji (np. Estrada Poznańska przy Festiwalu Animator, CK Zamek przy przeglądzie OKO Kalejdoskopu i festiwalu Ale Kino!, Multikino przy festiwalu Ale Kino, Art Fraction Foundation przy Festiwalu Sztuka Szuka Malucha itd.).